

ЗВІТ
про роботу Кіровоградського обласного
інституту післядипломної педагогічної
освіти імені Василя Сухомлинського
за 2012 рік

Кіровоград
2012

ЗМІСТ

Міжнародне співробітництво	3
Навчально-методичне забезпечення.....	11
Науково-методична робота	11
Інноваційна діяльність та дослідно-експериментальна робота.....	21
Учнівські олімпіади, турніри, конкурси педагогічних працівників	23
Координація діяльності районних (міських) методичних кабінетів (центрів) і надання їм практичної допомоги	277
Моніторинг освітньої діяльності	322
Апробація нових підручників в загальноосвітніх навчальних закладах Кіровоградської області протягом 2011/2012 н. р.	333
Видавнича діяльність	344

Міжнародне співробітництво

Співпраця Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського з міжнародними освітніми організаціями, установами

1. Вступ.

Пріоритетними напрямками діяльності КОШПО імені Василя Сухомлинського в галузі міжнародного співробітництва є:

- налагодження співпраці з навчальними закладами, науковими установами, освітніми організаціями та фондами інших країн;
- участь у реалізації міжнародних угод в галузі освіти і науки;
- координація діяльності методичних служб щодо організації й здійснення міжнародних освітніх обмінів та встановлення прямих зв'язків із зарубіжними партнерами;
- проведення спільних наукових досліджень;
- участь в угодах і програмах двостороннього та багатостороннього обміну педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками.

Мета діяльності – розвиток та зміцнення взаємовигідної міжнародної співпраці в галузі післядипломної педагогічної освіти в рамках двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів та угод.

Зміст діяльності – організація спільно з зарубіжними освітніми та науковими центрами підвищення кваліфікації освітян, обмін досвідом роботи, розробка наукових проектів, підготовка й реалізація наукової продукції, обмін і взаємне стажування викладачів, виконання наукових робіт для здобуття грантів різноманітних фондів зарубіжних країн тощо.

2. Меморандуми, угоди з міжнародними організаціями, установами

№ з/п	Назва документа про співпрацю	Назва організації, установи, з якою здійснюється співробітництво	Відповідальні	Термін дії
1.	Меморандум про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та Intel від 28 жовтня 2003 року, 10 листопада 2005 року та 30 вересня 2008 року	Дирекція освітніх програм Intel в Україні	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	2005-2015рр.
2.	Угода про наміри та подальше співробітництво між Національною академією наук України та «Інтел Юкрейн Майкроелектронікс ЛТД»	«Інтел Юкрейн Майкроелектронікс ЛТД»	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	16.04.2010 р. 01.01.2015 р.
3.	Угода про наміри № 22 про спільну реалізацію освітньої програми «Intel® Навчання для майбутнього» у Кіровоградській області від 22 липня 2005 року	Компанія Intel Ukraine Microelectronics. Inc.	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	2005-2006 рр.
4.	Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та ТОВ «Майкрософт Україна»	ТОВ «Майкрософт Україна»	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	1.07.2008 р.- 28.06.2013 р.
5.	Угода між Україною та США	Корпус миру США в Україні	Коса І.Т., завідувач науково-методичної лабораторії іноземних мов та міжнародних освітніх обмінів	Щорічно до 2014 р.
6.	Угода між Україною та Канадою	За ініціативи МОНмолодьспорту України	Коса І.Т., завідувач науково-методичної лабораторії іноземних мов та міжнародних освітніх обмінів	Щорічно

3. Участь закладів освіти у міжнародних освітніх програмах і проектах

№ з/п	Назва організації, установи	Назва проекту, програми	Термін виконання	Відповідальні	Основні напрями співпраці, результати впровадження
1.	Всесвітня організація охорони здоров'я, Європейська Комісія, Рада Європи, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України	Міжнародна програма «Європейська та Національна мережа Шкіл сприяння здоров'ю»	До 2020 р.	Міцай Ю.В., завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я	Педагогічне стажування та обмін досвідом. Обласний постійно діючий семінар директорів Шкіл сприяння здоров'ю (8-9.10.2012 р.). Висвітлення результатів діяльності та апробація досвіду у ході: обласної та Всеукраїнської конференції з проблеми «Психолого-педагогічні аспекти навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії» (21-22.02.2012 р.); обласної та Всеукраїнської конференції з проблеми «Інтеграція освітньо-виховної та оздоровчої діяльності в навчальних закладах України» (6-7.11.2012 р.). Упровадження спецкурсу на курсах підвищення кваліфікації заступників директорів та педагогів-організаторів «Здоров'язбережувальні освітньо-виховні технології» (13-23.08.2012 р.)
2.	<u>Канадська Агенція з міжнародного розвитку The Canadian International Development Agency (CIDA)</u>	Україно-канадський проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими освітніми потребами в Україні».	Щорічно продовжується	Кашуба Л.В., старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Кендюхова А.А., заступник директора з питань моніторингу якості освіти	Розробка та апробація моделі спеціально створеного середовища для розвитку ключових компетенцій дошкільників з особливими освітніми потребами, соціальної адаптації в процесі інклюзивної освіти. Розробка та апробація цілісної моделі інклюзивного навчання учнів із порушеннями опорно-рухового апарату. Розробка й апробація моделі інтеграції дітей із особливими освітніми потребами (слабозорих дітей) у загальноосвітню школу, що передбачає: підвищити рівень психофізичного розвитку, соціально-психологічної адаптації та трудової реабілітації, диференціювати навчально-виховний процес із урахуванням структури вади, індивідуальних особливостей, здібностей, інтересів
3.	PROJECT NOPE UKRAINE «Шкільна програма з профілактики вживання тютюну, алкоголю і наркотиків (ХОУП)»	Проект «ХОУП»	2009-2013 рр.	Железна Т.П., завідувач науково-методичної лабораторії основ здоров'я, безпеки життєдіяльності та охорони праці	Превентивний проект зі шкільної програми вживання тютюну, алкоголю і наркотиків (ХОУП), 1-4 класи

4.	Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні «Альянс»	Превентивний проект «Захисти себе від ВІЛ (Школа проти СНІДу)»	2009-2013 рр.	Железнова Т.П., завідувач науково-методичної лабораторії основ здоров'я, безпеки життєдіяльності та охорони праці	Визначені опорні заклади, впроваджується проект
5.	Посольство США в Україні	Проект «Комунікативний метод»	2012 р.	Коса І.Т., завідувач науково-методичної лабораторії іноземних мов та міжнародних освітніх обмінів	Викладання основних умінь та навичок за комунікативним методом на курсах підвищення кваліфікації педагогічних кадрів
6.	Корпус Миру США в Україні	Проект «Комунікативне викладання англійської мови»	2012 р.	Коса І.Т., завідувач науково-методичної лабораторії іноземних мов та міжнародних освітніх обмінів	Комунікативна спрямованість викладання англійської мови
7.	Британська Рада	Проект «Навчання молодших школярів»	2012 р.	Коса І.Т., завідувач науково-методичної лабораторії іноземних мов та міжнародних освітніх обмінів	Викладання на курсах підвищення кваліфікації учителів особливостей впровадження даного проекту
8.	Міжнародна Асоціація «Крок за кроком»	Проект «Якісний розвиток громадсько активних шкіл: оцінка впливу міжнародних стандартів»	2009-2012 рр.	Кендюхова А.А., заступник директора з питань моніторингу якості освіти	Організаційно-методичний супровід впровадження проекту в області та участь у науково-практичних заходах проекту
9.	Міжнародної асоціації «Крок за кроком» Нідерланди (International Step by Step Association (ISSA))	Програма Всебічного розвитку дитини «Крок за кроком»	Щорічно	Кендюхова А.А., заступник директора з питань моніторингу якості освіти	Модель особистісно орієнтованої освіти «Крок за кроком» для дітей молодшого шкільного віку. Наставництво. «Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти»
10.	Програма Європейського Союзу TEMPUS	Проект «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС»	Щорічно	Кендюхова А.А., заступник директора з питань моніторингу якості освіти	Участь у науково-практичних заходах проекту
11.	Альянс програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні USETTI		Щорічно	Кендюхова А.А., заступник директора з питань моніторингу якості освіти	Участь в організації та проведенні громадських зустрічей з питань зовнішнього оцінювання в Україні. Участь у науково-практичних заходах програми

12.	Міжнародний моніторинговий проект (PISA)	Програма Міжнародного дослідження оцінки навчальних досягнень учнів 15-річного віку	2012 р.	Кендохова А.А., заступник директора з питань моніторингу якості освіти	Підготовка до вивчення природничо-математичної грамотності, грамотності читання (Міжнародний експерт та регіональний координатор моніторингового дослідження)
13.	Представництво ПРООН в Україні Проект "Соціальна інтеграція та розвиток громадянської відповідальності молоді в Україні"	Програма Intel "Шлях до успіху" Курс «Комп'ютерні технології для місцевої спільноти» Курс «Комп'ютерні технології для майбутньої професія»	2012-2015 рр.	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Створення Інтернет-спільнот фахівців-практиків, де здійснюється постійна підтримка різноманітного віртуального навчання із забезпеченням навчання банком мультимедійних навчальних об'єктів і використанням інтерактивних інструментів Веб 2.0.
14.	Компанія Intel Ukraine Microelektronics. Ltd.	Програма Intel "Шлях до успіху"	з 2010 року	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Тренінги та науково-методична підтримка викладання загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах навчальних курсів «Комп'ютерні технології для місцевої спільноти», «Комп'ютерні технології для майбутньої професія» та дистанційного тьюторного курсу «Вивчаємо Підприємництво 2.0». Організація та проведення конкурсу «Наш проект для місцевої спільноти»
15.	Intel® (Компанія Intel Ukraine Microelektronics. Ltd)	Міжнародна програма Intel® «Навчання для майбутнього»	з 2005 року	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Організація та проведення тренінгів за основним курсом програми (версії 3.0 та V.10.1) та дистанційним курсом (ТЕО). Організація та проведення майстер-класів. Організація та проведення конкурсу проектів за програмою «Успішний проект». Науково-методичний супровід. Координація роботи районних тренерів та координаторів
16.	Міжнародний освітній фонд імені Ярослава Мудрого		з 2005 року	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Освоєння благодійних пожертв компанії Intel Ukraine Microelektronics. Ltd.
17.	Компанія «Microsoft Україна»; ЕСРАТ International (міжнародна правозахисна організація За припинення дитячої проституції, дитячої порнографії та торгівлі дітьми з метою сексуальної експлуатації)	Міжнародний проект «Онлядія безпечна веб-країна»	з 2009 року	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Проведення досліджень щодо використання ресурсів мережі Інтернет дітьми та молоддю, проведення тренінгів для педагогічних працівників щодо формування у дітей компетенцій грамотного та безпечного використання Інтернет-ресурсів, виховання культури поведінки у мережі Інтернет

18.	Компанія «Microsoft Україна»	«Партнерство в навчанні»: «Нове життя комп'ютера»; «Вчителі-новатори»; «Учителі в онлайні»; «Школи-новатори»	2013-2014 рр.	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання Литвиненко О.В., методист НМЛ інформатики та інформаційних технологій навчання Скрипка Г.В., методист НМЛ інформатики та інформаційних технологій навчання	Проведення тренінгів та сертифікація вчителів за курсом «Учителі в онлайні». Організація та проведення он-лайн-навчання керівників шкіл та вчителів для підвищення їх рівня кваліфікації. Надання методичної та технічної допомоги учасникам Програми через діяльність мережевої спільноти в освітній мережі http://pil.org.ua . Надання консультацій учасникам Програми
19.	«Видавнича група ВНУ»	ІТ-освіта в 11-річній школі	2008-2015 рр.	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання Литвиненко О.В., методист НМЛ інформатики та інформаційних технологій навчання Скрипка Г.В., методист НМЛ інформатики та інформаційних технологій навчання	Проведення тренінгів та сертифікація вчителів
20.	Міжнародна асоціація інтелектуальних ігор	Міжнародний конкурс з інформатики та комп'ютерної грамотності «Бобер»	2013-2014 рр.	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Сумісно з Всеукраїнською координаційною радою конкурсу забезпечення проведення конкурсу в навчальних закладах області Проведення статистичного аналізу результатів Конкурсу. Опрацювання зауважень щодо проведення Конкурсу та його завдань. Підготовка пакета пропозицій щодо формування банку завдань конкурсу наступного року. Проведення обласних семінарів для підбиття підсумків проведеного і підготовки до наступного Конкурсу
21.	School Academy of Entrepreneurship	Проект «Шкільна академія підприємництва»	2013-2015 рр.	Литвиненко О.В., методист НМЛ інформатики та інформаційних технологій навчання	Розвиток в учнів та вчителів культури підприємництва та необхідних компетентностей для досягнення успіху в бізнесі або професійній кар'єрі. Обмін досвідом у запровадженні в шкільній практиці заходів, пов'язаних із розвитком професійної активності та підприємливості
22.	Вінницький національний технічний університет	Міжнародний відкритий конкурс із Web-дизайну та комп'ютерної графіки серед студентів та учнів	з 2008 року	Чала М.С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики та інформаційних технологій навчання	Проведення тренінгів для вчителів області за курсами «Основи комп'ютерної графіки» та «основи Веб-дизайну». Сприяння участі у конкурсі учнів Кіровоградщини

23.	Компанія «Microsoft Україна»	Проект «Цифрові технології»	з 2010 року	Литвиненко О.В., методист НМЛ інформатики та інформаційних технологій навчання	Проведення тренінгів курсу цифрових технологій, що складається з п'яти курсів: Основи роботи з комп'ютером; Інтернет і Веб; Програми підвищення продуктивності; Безпека та конфіденційність комп'ютера; Цифровий стиль життя. Координація роботи районних тренерів
24.	Жіночий консорціум України	Попередження насильства над дітьми в школі	2017 р.	Чебоненко В.Ф., завідувач обласного навчально-методичного центру практичної психології і соціальної роботи	Тренінги, семінари для практичних психологів, соціальних педагогів; конкурси для учнів
25.	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Фонд Народонаселення ООН в Україні	Дорослішай на здоров'я	2017 р.	Чебоненко В.Ф., завідувач обласного навчально-методичного центру практичної психології і соціальної роботи	У ході реалізації проекту було організовано: - заняття фокус-групи; - апробація програми серед учнів закладів освіти області; - міжрегіональний семінар з підготовки педагогів-тренерів; - участь у засіданні колеги Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 25.09.2012 р.; - спецкурс «Дорослішай на здоров'я» (в рамках курсів підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів з 15.10.2012 р. по 26.10.2012 р.); - обласний конкурс малюнків серед учнів 7-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, позашкільних установ; - навчальний семінар з питань формування здорового способу життя та збереження репродуктивного здоров'я підлітків
26.	Міністерство освіти і науки України, Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна»	Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів	2015 р.	Чебоненко В.Ф., завідувач обласного навчально-методичного центру практичної психології і соціальної роботи	Тренінги, семінари (для практичних психологів, соціальних педагогів, методистів психологічної служби), моніторинги щодо організації соціально-педагогічної і психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів
27.	Міністерство освіти і науки України, Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна»	Запобігання торгівлі людьми та експлуатації дітей	2015 р.	Чебоненко В.Ф., завідувач обласного навчально-методичного центру практичної психології і соціальної роботи	У ході реалізації програми було організовано: обласні та районні науково-практичні семінари для педагогів; засідання районних творчих груп; розроблено цикл практичних та лекційних занять для слухачів курсів підвищення кваліфікації

28.	Міністерство освіти і науки України, Академія педагогічних наук України, ПРООН/ЮНЕЙДС	“Сприяння просвітницькій роботі “Рівний-рівному” серед молоді України щодо здорового способу життя”	2015 р.	Чебоненко В.Ф., завідувач обласного навчально-методичного центру практичної психології і соціальної роботи	Тренінги, семінари (з педагогами); факультативи, гуртки, тренінги (з учнями)
29.	Міністерство освіти і науки України, Всеукраїнський комітет захисту дітей та Нідерландська секція всесвітньої правозахисної організації Міжнародного захисту дітей	“Права дитини в Україні”	до 2013 р.	Чебоненко В.Ф., завідувач обласного навчально-методичного центру практичної психології і соціальної роботи	Обласні, районні семінари з підготовки педагогів-тренерів; тренінги, місячники правових знань, тематичні бесіди, конкурси для учнів

4. Міжнародні заходи

№ з/п	Назва заходу	Термін проведення	Місце проведення	Міністерства, відомства або установи, що є співорганізаторами заходу	Відповідальні
1.	Міжнародна науково-методична конференція «Засоби і технології сучасного навчального середовища»	26-27.04 2012 р.	Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, інститут інформаційних технологій та засобів навчання НАПН України, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Бик А.С. Величко С.П. Побережний П.В.

Навчально-методичне забезпечення

Протягом року в інституті підвищували кваліфікацію педагогічні працівники майже 50 категорій. Навчання здійснювалося на основі базових навчальних планів та програм, схвалених Вченою радою КОІППО у 2011 році під час проходження інститутом процедури ліцензування.

Інститутом забезпечувалось підвищення кваліфікації понад 40 категорій педагогічних працівників області на основі освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації учителів. Усього свідоцтва про підвищення кваліфікації за результатами навчання отримав 3491 педагог, зокрема: керівники шкіл – 111, учителі загальноосвітніх предметів – 2008, учителі початкових класів – 476, педагогічні працівники ДНЗ – 402. За індивідуальним планом підвищили кваліфікацію 188 освітян області. Понад державне замовлення – 219 викладачів вузів I-II рівня акредитації, педпрацівників загальноосвітніх закладів у зв'язку з позачерговою атестацією.

У полі зору колективу інституту у 2012 році перебували проблеми оновлення змісту освіти, впровадження у навчально-виховний процес школи сучасних педагогічних технологій.

На всіх потоках курсів у центрі уваги знаходиться запровадження у навчальний процес загальноосвітньої школи вимог Державного стандарту, Концепцій нового змісту освіти, нових навчальних планів, програм, підручників, посібників, інформаційних технологій, формування образного та критичного мислення школярів, робота з обдарованою молоддю, трансформація педагогічних ідей Василя Сухомлинського в освітньому просторі Кіровоградщини.

Серед форм роботи із слухачами переважають інтерактивні, які дають змогу кожному виявити і оцінити свої можливості, розкрити власний творчий потенціал, активно співпрацювати з колегами і викладачами: тематичні і проблемні диспути, ділові і рольові ігри, тренінги, моделювання, творчі звіти тощо.

Система роботи з розвитку професійної компетентності педагогічних і керівних кадрів за традиційними і нетрадиційними формами продовжувалася у міжкурсовий період.

Було проведено 138 обласних заходів (в тому числі 12 додаткових).

Серед них: 49 семінарів, 15 семінарів-практикумів, 9 міжрайонних семінарів, по 1 семінару-тренінгу, семінару стажуванню та нараді-семінару, 2 міжрегіональних семінари, 1 всеукраїнський навчально-методичний семінар, 18 засідань творчих груп, 8 творчих лабораторій, 5 тренінгів, 12 шкіл (методичної та педагогічної майстерності, молодого керівника, методиста-кореспондента, творчого словесника), 11 конференцій (серед них 4 всеукраїнські), 3 педагогічні студії, 1 майстер-клас, 1 вебінар учителів математики та інформатики.

Загальна кількість педагогічних працівників, які брали участь в обласних методичних заходах у міжкурсовий період, – 3038 осіб.

Науково-методична робота

Динаміка становлення та розвитку української державності залежить від наявності інтелектуального потенціалу нашої країни. Визначальною умовою його накопичення та розвитку є ефективне функціонування системи безперервної освіти. Процес підвищення кваліфікації є одним з елементів цієї системи. Необхідність творчого, нестандартного підходу до організації підвищення кваліфікації педагогів пояснюється тим, що головним тут є не кількісний показник, а особистість педагога з його професійними запитами та побажаннями. Максимальне наближення до потреб учителя, гнучкість і різноманітність лекційно-практичних занять, пошук нових форм і методів у напрямі багатоваріантності та індивідуалізації роблять систему підвищення кваліфікації педпрацівників в інституті необхідною та соціально значущою для педагогів. Саме на цьому було зосереджено основну увагу всіх працівників кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти в 2012 році. Основні завдання, визначені річним планом роботи кафедри на 2012 рік за всіма напрямками роботи, зокрема методичним і науковим, виконано.

Кадровий склад кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти: викладацький персонал кафедри складає 7 осіб, із них професорів – 1, доцентів – 3, старших викладачів – 3; навчально-допоміжний персонал – 1.

Працівники кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти в 2012 році взяли участь у підготовці, організації та проведенні:

- III етапу та участь у IV етапі Всеукраїнської олімпіади з педагогіки і психології;
- 41 обласного зльоту молодих учителів;
- обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року», номінація «Біологія»;
- міжвузівської науково-практичної конференції «Формування духовності особистості на засадах християнських цінностей» (м. Кіровоград, 26 квітня 2012 року);
- Всеукраїнської науково-методичної конференції «Виховання громадянина-патріота в педагогіці В.О.Сухомлинського та сучасній освітній практиці» (м. Кіровоград, 20-21. 09. 2012);

– Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інтеграція освітньо-виховної та оздоровчої діяльності в навчальних закладах України» (м. Кіровоград, 6-7 листопада 2012 року).

Науково-педагогічні працівники кафедри забезпечили наукове керівництво курсами та семінарами, практичну участь у реалізації навчально-тематичних планів.

За планом 2012 року проведено:

– постійно діючий семінар (третє заняття) керівників наукових товариств учнів та відділень МАН (Жосан О.Е.);

– тренінг учителів, які використовують у шкільній практиці елементи технології ТРВЗ (Болсун С.А.);

– творчу лабораторію (четверте заняття) керівників опорних шкіл з проблеми гуманної педагогіки (Калініченко Н.А.);

– педагогічну студію творчо працюючих педагогів (Болсун С.А.);

– обласну школу методистів-кореспондентів (п'яте заняття) (Калініченко Н.А.);

– школу педагогічного досвіду (четверте заняття, підсумкове) керівників міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, учителів профільного навчання (Калініченко Н.А.);

– обласну школу методистів-кореспондентів (шосте засідання) (Калініченко Н.А.);

– навчально-практичний тренінг директорів, заступників директорів шкіл (Кендюхова А.А.).

Кафедра педагогіки і психології забезпечила наукове керівництво науково-педагогічними експериментами регіонального рівня в п'яти навчальних закладах (2006 – 2012 роки): комунальному закладі «Навчально-виховне об'єднання «Школа козацько-лицарського виховання I-II ступенів № 21 – суспільно-гуманітарний ліцей – дошкільний навчальний заклад» Кіровоградської міської ради (2006 – 2012 рр.) з проблеми «Формування особистості на ідеалах лицарсько-козацького виховання та християнської етики»; Веселівській загальноосвітній школі I-III ступенів Кіровоградської районної державної адміністрації (2007 – 2013 рр.) з проблеми «Впровадження здоров'язберігаючих технологій у системі: родина – дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», Златопільській гімназії м. Новомиргорода (2006 – 2012 рр.) з проблеми «Розвиток творчості гімназистів шляхом впровадження у навчально-виховний процес інноваційних технологій»; Деріївській загальноосвітній школі I-III ступенів Онуфріївської районної ради (2006 – 2012 рр.) з проблеми «Формування духовності особистості на засадах національних цінностей». Успішно здійснюється програма експериментальної роботи в гімназії № 9 Кіровоградської міської ради (2006 – 2014 рр.) з формування духовності особистості гімназистів.

Експериментальна, науково-дослідницька робота, як правило, бере початок з ініціативи педагогічного колективу або групи педагогів і спрямована на розвиток всіх складових навчального закладу, створення інновацій моделі з високопрофесійним колективом і комфортним шкільним середовищем, високим рівнем духовності і культури.

Програми експериментальної роботи, на жаль, реалізуються лише на ініціативі і творчості керівників навчальних закладів, самовідданий інноваційній діяльності педагогів та науковців. Адже невід'ємна складова нормативної бази «Матеріальне забезпечення дослідно-експериментальної роботи» не фінансується з державного бюджету взагалі і лише частково фінансується з місцевого бюджету, без врахування діючих нормативних документів.

Це, безперечно, суттєво обмежує ініціативу як творчих педагогів, так і колективів шкіл, які могли б трансформуватися в успішні моделі шкіл гуманної педагогіки. Фінансової підтримки потребують: варіативна складова змісту освіти, експериментальні навчальні класи, апробація перспективних програм з предметів інваріативної складової змісту загальної середньої освіти, нового покоління підручників та навчальних посібників; режим здоров'язбереження організації навчання та виховання, підготовка та перепідготовка кадрів, узагальнення дослідно-експериментальної роботи в посібниках та методичних рекомендацій, статтях і презентаціях та ін. Фінансової підтримки потребує і підготовка педагогічних працівників до роботи за програмою експериментального дослідження, стимулювання фахівців, задіяних в експерименті, зміна штатного розпису школи. (Нормативна база. Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад. Наказ МОН України від 23.11.2009 р. № 1054. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності. Наказ МОН України від 07.11.2000 р. № 522.)

Проведено: засідань кафедри – 12; відкритих лекцій, семінарських занять – 24; конференцій – 4; семінарів – 10; тренінгів – 5; взаємовідвідування занять – 72; консультації для педпрацівників – 220. Розроблено: лекцій – 16; планів семінарських, практичних занять – 49; програм спецкурсів, семінарів – 2; проспектів виставок – 1; освітньо-професійних програм – 1; навчально-тематичних планів – 27. Підготовлено: доповідних та аналітичних записок – 7; статей – 42; методичних розробок (посібників, рекомендацій) – 13; інформаційних листів – 17; відгуків на автореферати – 9. Опубліковано: тез доповідей – 14; статей – 29; методичних рекомендацій – 4; посібників – 4. Прорецензовано: тез доповідей – 7; статей – 11; посібників – 8; методичних рекомендацій та розробок – 6; концепцій, положень – 8; проєктів програм, методичних комплексів – 4; збірників статей – 3. Брали участь у роботі 7 тренінгів; 11 регіональних семінарах; 23 Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях та семінарах; 6 масових заходах інституту; у роботі 8 обласних та Всеукраїнських творчих груп; 13 освітніх проєктах всеукраїнського та міжнародного рівнів. На засіданнях кафедри обговорювались підготовлені викладачами тексти лекцій, плани практичних і семінарських занять, програми науково-методичних конференцій, методичні рекомендації, рецензії, відгуки на автореферати та дисертації тощо. На засідання запрошувались методисти навчально-методичних кабінетів інституту,

викладачі інших кафедр, здобувачі наукових ступенів, керівники дослідно-експериментальних програм, які здійснюються у закладів освіти області. Аналізувались творчі відрядження працівників кафедри, проводились презентації науково-методичних посібників тощо.

Можна представити окремі аспекти конкретної науково-методичної діяльності деяких працівників кафедри.

Калініченко Надією Андріївною протягом року підготовлено до друку методичний посібник «Майстер-клас методистів-кореспондентів» (укладач).

Здійснювалось наукове керівництво роботою 4 здобувачів наукового ступеня (Литвин Л.І. – захистила дисертацію, одержала диплом кандидата педагогічних наук: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти; Скрипка Г.В. – 3 рік навчання, спеціальність: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти; Марченко І.А. – 3 рік навчання, спеціальність: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти; Кравченко Ю.В. – 2 рік навчання, спеціальність: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки).

Забезпечувалось керівництво дослідно-експериментальною діяльністю у Деріївській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів Онуфріївської районної ради з проблеми «Формування особистості на ідеалах лицарсько-козацького виховання і християнської етики». Термін проведення 01.11.2006 р – 31.05.2012 р. Підбито підсумки науково-педагогічного експерименту. Підготовлено до друку монографію «Від школи духовності – до школи життя» – 285 с. (Автор – керівник експерименту Черньонков О.О.).

Завершено експеримент у комунальному закладі «Навчально-виховне об'єднання «Школа козацько-лицарського виховання І-ІІ ступенів № 21 – суспільно-гуманітарний ліцей – дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради». Проблема «Формування особистості на ідеалах лицарсько-козацького виховання і християнської етики».

Термін проведення 01.11.2006 р – 31.05.2012 р. Підбито підсумки експерименту на засіданні кафедри та звіт на засіданні вченої ради. Готується методичний посібник за результатами експерименту. (Автор – керівник експерименту Засінець Л.В.).

Проблема науково-дослідної роботи Калініченко Н.А.: «Розвиток гуманістичних ідей В.О.Сухомлинського в сучасній освіті». Науковець брала участь у діяльності громадського об'єднання істориків педагогіки України, Всеукраїнської асоціації імені Василя Сухомлинського. Виконувала обов'язки члена спеціалізованих рад:

– Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, спеціалізована вчена рада Д 73.053.02;

– Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, спеціалізована вчена рада К 23.059.02.

Болсун Світлана Андріївна протягом звітнього періоду підготувала до друку 8 статей. 3 них опубліковано 5. У стадії завершення робота над навчально-методичним посібником «Освітній потенціал ТРВЗ». Розпочала роботу над навчально-методичним посібником «Педагогічний діалог». Викладач здійснювала наукове керівництво 4 здобувачками наукового ступеня, одна з яких, Зотова-Кадило О.Ю., у поточному році завершила дисертаційне дослідження і в наступному планується передзахист і захист дисертації. Проблема її науково-дослідної роботи: «Розвиток професійного ділового спілкування в умовах підвищення кваліфікації».

Жосан Олександр Едуардович взяв участь у роботі 8 конференцій (всеукраїнських – 5, міжнародних – 3). Підготовлено до друку 18 статей, зокрема у наукових фахових виданнях, затверджених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України – 8; у збірниках матеріалів конференцій – 5.

Викладач здійснював наукове керівництво роботою здобувача наукового ступеня кандидата педагогічних наук Данилейко С.І. Проблема його науково-дослідної роботи: «Теоретичні та методичні засади сучасного підручничознавства».

Проблема науково-дослідної роботи **Гельбак Анжели Миколаївни** «Психологічні аспекти розвитку фасилітативної техніки вчителя в умовах навчальної взаємодії». Викладачем підготовлено наукові статті у фахових виданнях – 2; публікації в інших педагогічних виданнях – 3.

В 2012 році кафедра дошкільної та початкової освіти працювала над проблемами: «Науково-методичне забезпечення роботи педагога з обдарованими дітьми» та «Модернізація освітнього процесу з дітьми дошкільного віку відповідно до програм «Я у Світі», «Впевнений старт».

За звітний період навчальна робота виконувалась шляхом проведення лекційних та практичних занять на курсах підвищення кваліфікації вчителів початкових класів, образотворчого мистецтва, музичного мистецтва, художньої культури, вихователів дошкільних навчальних закладів, під час проведення засідань обласних та районних (міських) семінарів, творчих груп вчителів початкових класів, педагогічних працівників ДНЗ, образотворчого мистецтва та художньої культури.

Науково-педагогічними працівниками кафедри проведено 19 потоків курсів, на яких підвищували свій фаховий рівень 946 осіб (33 групи), серед них: педагогічні працівники ДНЗ (387 осіб, 13 груп), учителі початкових класів (499 особи, 18 груп), вчителі образотворчого мистецтва (60 осіб, 2 групи).

Підготовлені лекції, презентації практичних занять та спецкурсів:

- «Наступність у викладанні предметів художньо-естетичного циклу»;
- «Шляхи реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти з освітньої галузі «Мистецтво»;
- «Особливості впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»;
- «Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку "Впевнений старт", "Інновації в дошкільні»;
- «Гендерна культура та основи статевого виховання дітей дошкільного віку»;
- Система розвивального навчання в початкових класах»;
- «Розвиток логічного мислення молодших школярів»;
- «Формування екологічної компетентності молодших школярів в інтересах збалансованого розвитку»;
- «Проектно-технологічна діяльність молодших школярів»;
- «Взаємозв'язок школи і сім'ї у вихованні учнів початкових класів»;
- «Базовий компонент дошкільної освіти: зміст та структура».

Розроблено

- методичні рекомендації для вчителів, які викладають такі предмети, як образотворче мистецтво, мистецтво, художня культура з проблеми: «Шляхи реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти з освітньої галузі «Мистецтво»;
- методичні рекомендації щодо виконання творчих робіт слухачами курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів та образотворчого мистецтва;
- методичні рекомендації для вихователів ДНЗ з проблеми «Формування творчих здібностей старших дошкільників у процесі їх художньо-естетичної діяльності»;
- методичні рекомендації щодо проведення слухачами курсів підвищення кваліфікації вчителів образотворчого мистецтва аналізу уроків, відвіданих у навчальних закладах Кіровоградської області під час проходження педагогічної практики;
- тести з математики та української мови для перевірки рівня знань учнів 4-х класів загальноосвітніх закладів Кіровоградської області;
- методичні рекомендації щодо самоосвітньої діяльності слухачів курсів, які працюють за індивідуальним планом;
- завдання для обласного етапу Всеукраїнського конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика для учнів 3–4 класів.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 23.11.2010 року № 1111 «Про впровадження Програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» та з метою створення необхідних умов для забезпечення дітям обов'язкової дошкільної освіти кафедрою дошкільної та початкової освіти розроблено заходи, якими передбачено підготовку педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів до роботи за новою Програмою шляхом підвищення кваліфікації на курсах, у ході проведення інших методичних заходів, зокрема:

- *функціонує обласна творча група з проблеми «Особливості організації освітньо-виховного процесу з дітьми старшого дошкільного віку»;*
- проведена обласна науково-методична конференція «Забезпечення наступності у функціонуванні змістового компонента дошкільної та початкової освіти» (листопад, 2012 рік);
- у навчально-тематичні плани курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ДНЗ та вчителів початкових класів введено спецкурс «Шляхи реалізації основних принципів Програми «Впевнений старт»;
- проведено два потоки курсів вихователів ДНЗ, які працюють з дітьми старшого дошкільного віку (120 осіб);
- на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів видано навчально-методичний посібник «Сьогодні дошкільник – завтра першокласник» (автор – Тарапака Н.В.).

Матеріали щодо впровадження програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» постійно висвітлюються на сайті Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського. На сторінці кафедри дошкільної та початкової освіти створено консультпункт для батьків з метою надання їм допомоги у вирішенні актуальних питань підготовки дітей до навчання в школі.

З огляду на те, що пріоритетним напрямком діяльності дошкільних навчальних закладів в 2012/2013 н.р. є спрямування освітнього процесу на реалізацію нової редакції Базового компонента дошкільної освіти – Державного стандарту дошкільної освіти, схваленого на колегії Міністерства від 4 травня 2012 р., кафедрою дошкільної та початкової освіти в квітні-травні в плани курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів введено спецкурс «Особливості запровадження Базового компонента дошкільної освіти в Україні» та заплановано ряд районних та обласних семінарів.

На виконання Концепції розвитку інклюзивної освіти та з метою необхідності вирішення важливих питань щодо забезпечення прав на якісну освіту дітей з особливими потребами, реалізації та поширення моделі інклюзивного навчання дітей у дошкільних навчальних закладах кафедрою дошкільної та початкової освіти проводиться ряд заходів:

- у плани курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів

та вчителів початкових класів введено спецкурси;

- спільно з кафедрою корекційної педагогіки проведена Всеукраїнська науково-практична конференція з проблеми «Психолого-педагогічні аспекти навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії» (21-22 лютого 2012 рік);

- під час тематичних і комплексних вивчень та методичних декад надається адресна допомога педагогічним працівникам та батькам.

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності та з метою впровадження нововведень у системі дошкільної освіти в дошкільних навчальних закладах області під керівництвом науково-педагогічних працівників кафедри здійснюється запровадження новітніх технологій, що дає змогу уникати зайвих труднощів при засвоєнні дітьми знань, визначених державними стандартами дошкільної освіти.

У 2012 році кафедрою підготовлено та проведено 5 обласних семінарів:

- для керівників методичних об'єднань педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів з проблеми «Системний підхід до розвитку, навчання і виховання дітей старшого дошкільного віку відповідно до Програми «Впевнений старт»» (квітень 2012 рік);

- для методистів районних, міських методичних кабінетів (центрів), які відповідають за дошкільне виховання «Шляхи науково-методичного забезпечення Програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт»» (травень 2012 рік);

- для керівників РМО, педагогічних працівників ДНЗ «Впровадження інноваційних технологій в освітній простір сучасного дошкільного навчального закладу» (Гагаріна Н.П., лютий 2012 р.);

- міжрайонні семінар-практикуми керівників районних, міських методоб'єднань учителів початкових класів, які забезпечать викладання предметів у 1 класі 2012/2013 н.р. з проблеми «Організаційно-методичні аспекти діяльності вчителів початкових класів, які забезпечать викладання предметів у 1 класі в 2012/2013 н. р. в умовах упровадження Всеукраїнської акції «Дай руку, першокласнику!», охоплено 23 райони області (Тіхонова Н.В., Кашуба Л.В., Кондратова В.В.);

- для методистів кабінетів (центрів) відділів (управлінь) освіти райдержадміністрації, міських рад, які відповідають за роботу початкової школи, з проблеми «Організаційно-методичні засади реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти» (Кашуба Л.В., січень 2012 р.).

За звітний період проведено засідання 5-ти обласних творчих груп:

- для педагогічних працівників ДНЗ з проблеми "Проектування та організація навчально-виховного процесу в ДНЗ" (Гагаріна Н.П.).

- для педагогічних працівників ДНЗ, які працюють в групах інклюзивного навчання, з проблеми «Корекційно-розвивальна робота в ДНЗ як складова інклюзивної освіти» (Кашуба Л.В., Скуренко С.Л.)

- для учителів початкових класів «Шляхи вдосконалення навчально-виховного процесу в контексті Державного стандарту початкової загальної освіти». *Творча лабораторія 1 заняття* (Кашуба Л.В.)

- для учителів початкових класів «Формування екологічної компетентності учнів початкових класів у навчально-виховному процесі» (Тіхонова Н.Г.).

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30.01.2012 року № 1/9-66, на виконання наказу управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації від 15.02.2012 року № 50 «Про організацію проведення Всеукраїнської акції «Дай руку, першокласнику!» та з метою модернізації змісту початкової освіти викладачами кафедри ДПО розроблені та затверджені заходи та рекомендації щодо проведення даної акції. А саме:

- підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів;

- створення творчих груп та проведення науково-методичних конференцій;

- проведення виїзних засідань кафедри, лекційних та практичних занять під час курсів, семінарів, надання консультацій під час курсів та у міжкурсовий період;

- розроблені методичні рекомендації щодо шляхів реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти.

Узагальнено досвіди роботи педагогічного колективу дошкільного навчального закладу № 42 м. Олександрія (Тарапака Н.В.), вихователя дошкільного навчального закладу № 73 м. Кіровограда С.М. Котляренко (Тарапака Н.В., Гагаріна Н.П.), музичного керівника дошкільного навчального закладу № 73 м. Кіровограда С.К. Демидової та Павлиського ДНЗ Онуфріївського району (Скуренко С.Л.). Узагальнено досвід роботи вчителя початкових класів С. М. Каспрішиної Новоградівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Бобринецького району (Тіхонова Н.Г.).

Працівники кафедри постійно беруть участь у методичних декадах та здійснюють вивчення й узагальнення стану навчально-виховної роботи в дошкільних навчальних закладах та початковій школі. Так, в 2012 році в рамках декад надано методичну допомогу вчителям початкових класів та педагогічним працівникам ДНЗ Новоархангельського, Новомиргородського, Онуфріївського районів.

Здійснено тематичні вивчення стану навчально-виховної роботи в дошкільних навчальних закладах Олександрійського, Онуфріївського, Бобринецького, Новгородківського районів.

Під час тематичних та комплексних вивчень постійно здійснюється моніторинг якості знань учнів 4-х класів з математики та української мови. За звітний період був проведений моніторинг в Добровеличківському,

Знам'янському, Кіровоградському, Ульяновському, Онуфріївському районах та м. Знам'янка. Викладачі кафедри теорії і методики середньої освіти у 2012 році працювали над розкриттям загальної проблеми кафедри: «Науково-методичне забезпечення освітнього середовища професійної діяльності вчителя у післядипломній освіті».

Методична робота викладачами кафедри теорії та методики середньої освіти реалізувалася у рамках проблеми: «Персоналізація методичної роботи у системі післядипломної педагогічної освіти». Саме цей напрям роботи викладачами кафедри виконаний у повному обсязі:

1. Розроблений і упорядкований науково-методичний супровід до навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації:

- Фізика та астрономії (науковий керівник – Бик А.С.).
- Математики (науковий керівник – Голодюк Л.С.).
- Історії (науковий керівник – Митрофаненко Ю.С.).
- Української мови та літератури (наукові керівники – Небеленчук І.О., Крижанівська О.І.).
- Світової літератури та російської мови (науковий керівник – Небеленчук І.О.).
- Інформатики (наукові керівники – Голодюк Л.С., Буртовий С.В.).
- Географії (науковий керівник – Голодюк Л.С.).
- Фізичної культури (науковий керівник – Бондаренко С.В., Митрофаненко Ю.С.).
- Трудового навчання (науковий керівник – Буртовий С.В.).
- Іноземної мови (науковий керівник – Лівницька І.А.).

2. Розроблені нові лекційні, семінарські та практичні заняття відповідно до запитів слухачів курсів підвищення кваліфікації:

• Проектно-технологічний метод навчання у процесі вивчення предметів освітньої галузі «Технології» (Буртовий С.В.).

• Педагогічні можливості використання сучасних Інтернет-технологій Web 2.0 (Буртовий С.В.).

• Психолінгвістичні засади професійного мовлення педагога (Вікторіна О.М).

• Сучасний урок на засадах компетентнісного підходу (Голодюк Л.С.).

• Методичні аспекти викладання курсу математики за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (редакція 2011 р.) (Голодюк Л.С.).

• Література та культура, їхній взаємозв'язок, діалог культур (Небеленчук І.О.).

• Вимоги щодо науково-методичної продукції (Небеленчук І.О.).

• Україна в світових інтеграційних процесах: ментальний аспект (Митрофаненко Ю.С.).

• Вплив постаті Тараса Шевченка на розвиток української національної ідеї в ХІХ-ХХІ ст. (Митрофаненко Ю.С.).

3. Проведено вивчення результативності підвищення кваліфікації педагогічних працівників з проблем:

• Розвиток теоретичних компетентностей вчителів в системі післядипломної педагогічної освіти (Бик А.С.).

• Вивчення рівня професійної готовності вчителя фізичного виховання до застосування нових здоров'язберігаючих технологій (Бондаренко С.В.).

• Вивчення рівня готовності вчителів до використання електронних засобів навчання у своїй професійній діяльності (Буртовий С.В.).

• Вивчення рівня готовності вчителя до організації навчально-дослідницької діяльності учнів основної школи (Голодюк Л.С.).

• Вивчення рівня методичної підготовки вчителів іноземної мови до використання ІКТ (Лівницька І.А.).

• Визначення рівня методичної підготовки вчителів-словесників до аналізу художнього твору (Небеленчук І.О.).

• Вивчення рівня готовності вчителя-словесника до роботи в профільній школі (Крижанівська О.І.).

4. У рамках кафедрального науково-методичного семінару розглядалися питання:

• Актуальні проблеми розвитку системи післядипломної педагогічної освіти (Бик А.С.) (протокол № 7 від 27.09.2012 р.).

• Організація роботи віртуальної системи неперервної підтримки вчителя у міжкурсовий період (Буртовий С.В.) (протокол №8 від 26.10.2012 р.).

• Підвищення рівня професійної педагогічної компетентності вчителів у міжкурсовий період: методичний огляд-конкурс (Голодюк Л.С.) (протокол № 5 від 30.05.2012 р.).

• Альтернативне оцінювання в процесі вивчення іноземної мови (Лівницька І.А.) (протокол № 2 від 29.02.2012 р.).

• Культурологічний підхід до викладання літератури (Небеленчук І.О.) (протокол № 3 від 04.04.2012 р.).

• Дискурсні підходи до активізації навчальної діяльності слухачів курсів в інституті післядипломної педагогічної освіти (Крижанівська О.І.) (протокол № 4 від 25.04.2012 р.).

5. Вивчено та узагальнено перспективний педагогічний досвід з проблем: «Розвиток координаційних здібностей учнів початкової школи засобами асиметричних вправ» (Бондаренко С.В.); «Проблемні аспекти розробки і використання електронного підручника» та «Роль програмного забезпечення у процесі підготовки вчителя трудового навчання» (Буртовий С.В.); «Особливості формування предметних компетентностей учнів на уроках математики» (Голодюк Л.С.); «Використання комунікативного підходу при вивченні іноземної мови у початковій школі» (Лівицька І.А.); «Формування читацької компетентності шляхом хронотопічного аналізу (Небеленчук І.О.).

6. Викладачі кафедри проводили консультації з працівниками освіти регіону в очній та дистанційній формі з питань:

- Формування базових компетентностей освітньої діяльності вчителя (Бик А.С.).
- Особливості підготовки інструктора-помічника при застосуванні колового метода розвитку рухових якостей (Бондаренко С.В.).
- Особливості використання педагогічних програмних засобів на уроках. Використання сервісів Web 2.0. Комп'ютерна підтримка трудового навчання в загальноосвітніх навчальних закладах. Організація роботи сайту, блогу (Буртовий С.В.).
- Моделювання уроку на засадах компетентнісного підходу. Моделювання уроку з ІКТ-супроводом. Технологічні особливості використання інтерактивної дошки на уроці (Голодюк Л.С.).
- Модернізація моделі альтернативного оцінювання в процесі вивчення іноземної мови (Лівицька І.А.);
- Аналіз художнього твору за літературознавчою концепцією (Небеленчук І.О.).
- Зміни норм сучасної літературної мови у зв'язку з розширенням сфери її функціонування (Крижанівська О.І.).

Питання організації роботи методичного консультативного пункту розглядалося на засіданні кафедри (протокол № 7 від 27.09.2012 р.). Питання викладачів Бондаренка С.В., Лівицької І.А., Крижанівської О.І. були зняті з порядку денного засідання кафедри.

7. Вивчалось питання стану реалізації державних стандартів освіти в аспекті:

- Особливості реалізації державних стандартів основної школи (Бик А.С.).
- Запровадження оздоровчо-прикладного тренінгу у початковій школі (Бондаренко С.В.).
- Реалізація проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання (Буртовий С.В.).
- Наступність у викладанні математики та інформатики між початковою та основною ланками освіти (Голодюк Л.С.).
- Комунікативний підхід у викладанні іноземної мови в середній школі (Лівицька І.А.).
- Культурологічний підхід до викладання словесності в школі (Небеленчук І.О.).
- Проблеми впровадження аудіювання вивчення рідної мови (Крижанівська О.І.).

8. Підготовлений науково-методичний супровід обласного методичного огляду-конкурсу «Проектування ІТ-контенту сучасного уроку» для вчителів-предметників. (Розроблені накази Управління освіти і науки Кіровоградської ОДА від 03.02.2012 р. № 11 «Про проведення заочного етапу обласного методичного огляду-конкурсу «Проектування ІТ-контенту сучасного уроку» та 24.02.2012 р. №20 «Про проведення очного етапу обласного методичного огляду-конкурсу «Проектування ІТ-контенту сучасного уроку» (Голодюк Л.С.). За результатами зазначеного конкурсу виданий науково-методичний посібник (Проектування сучасного уроку та його ІТ-контенту: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. Л.Голодюк. – Кіровоград: Вид-во Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – 88 с.)).

9. Викладачами кафедри:

- 1) Взята участь у підготовці завдань для олімпіад з української мови й літератури, світової літератури, інформаційних технологій (Небеленчук І.О., Голодюк Л.С., Буртовий С.В.).
- 2) Розроблена та запроваджена блог-платформа кафедри ТІМСО.
- 3) Систематично оновлюється інформація на особистих блогах.
- 4) Розпочато розробку алгоритмів побудови моделі віртуальної педагогічної спільноти «Я-Вчитель».

10. Проведено 16 тренінгів для вчителів області, зокрема: «Основи Інтернет» - 10 тренінгів (Буртовий С.В., Голодюк Л.С.); «Основи комп'ютерної графіки» - 2 тренінги (Буртовий С.В., Голодюк Л.С.); «Intel® Навчання для майбутнього» - 2 тренінги (Голодюк Л.С., Буртовий С.В.); «Intel TEO® Навчання для майбутнього» - 2 тренінги (Голодюк Л.С.).

11. Викладачі кафедри здійснили методичне керівництво роботою методистів-кореспондентів, зокрема:

- Гребенюк О.М., учитель математики Цвітненської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Олександрівського району (методичний керівник Голодюк Л.С.).
- Аман І.С., учитель інформатики Знам'янської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1 імені Т.Г. Шевченка (методичний керівник Голодюк Л.С.).

У зв'язку з завершенням терміну перебування на посаді позаштатних працівників кафедри, зазначені вчителі були відраховані (постанова вченої ради від 30.10.2012 р. № 4.).

12. Викладачі кафедри взяли участь в організації та проведенні 24 обласних педагогічних заходів як керівники та наукові керівники (згідно з наказом управління освіти і науки України облдержадміністрації від 2012 року). Зокрема, під час роботи творчих груп: «Аналітико-інтерпретаційна діяльність учителя на засадах теорії М.Бахтіна» (Небеленчук І.О.); «Впровадження нової навчальної програми з фізичної культури для учнів 5-9 класів» (Бондаренко С.В.); «Теоретико-практичні засади моделювання уроку з ІКТ-супроводом» (Голодюк Л.С.); «Дидактичні засади сучасного уроку захисту Вітчизни» (Бондаренко С.В.); «Розвиток у школярів навичок читання в умовах допрофільної підготовки» (Лівицька І.А.); «Формування міжпредметних компетентностей в контексті розвитку обдарованості особистості» (Голодюк Л.С.); «Проектування навчального контенту уроку історії» (Митрофаненко Ю.С.); «Технологічні особливості сучасного уроку інформатики» (Голодюк Л.С.).

Наукове керівництво КПК педагогів області викладачами здійснювалося на 35 курсах.

Наукова робота викладачами кафедри реалізувалася у рамках проблеми «Науково-методичне забезпечення інформаційної підтримки освітньої діяльності вчителя у післядипломній освіті»:

1. Розроблено науково-теоретичне обґрунтування актуальних проблем освітньої діяльності та оформлено наукові дослідження у вигляді статей:

- Тенденції розвитку змісту післядипломної педагогічної освіти в умовах профілізації старшої школи (Бик А.С.).
- Науково-прикладні засади створення комплексної програми оздоровчо-прикладного супроводу навчальної праці учнів початкової школи (Бондаренко С.В.).
- Педагогічні умови формування готовності вчителів до використання електронних засобів навчання (Буртовий С.В.).
- Науково-методичні засади організації навчально-дослідницької діяльності учнів основної школи (Голодюк Л.С.).
- Альтернативне оцінювання у викладанні іноземної мови за допомогою засобів WEB 2.0. (Лівицька І.А.).
- Діалогові технології навчання світової літератури (Небеленчук І.О.).
- Науково-методичні засади організації контрольних заходів при вивченні української мови як рідної (Крижанівська О.І.).

2. Опубліковані статті та посібники:

статті:

1. Бик А.С. Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища: ціннісний контекст / А.С.Бик // Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл. ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. – С.23-25.
2. Буртовий С.В. Еволюція системи післядипломної педагогічної освіти у контексті глобальної інформатизації суспільства / С.В.Буртовий // Засоби і технології сучасного навчального середовища : матеріали Міжнарод. VIII(XVIII) наук-практ. конф., Кіровоград, 27-28 квітня 2012 р./ [Відповід. ред.: С.П.Величко]. – Кіровоград: ПП «Ексклюзив-Систем», 2012. – С.9-11.
3. Буртовий С.В. Вплив сучасних засобів Internet-комунікацій на формування освітнього середовища / С.В.Буртовий // Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл.ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. – С.30-32.
4. Буртовий С.В. Еволюція системи післядипломної педагогічної освіти у контексті глобальної інформатизації суспільства / С.В.Буртовий // Наукові записки. – Випуск 108. – Серія: Педагогічні науки. – 2012, Ч.1. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім.В.Винниченка.– С.10-14.
5. Вікторіна О.М. Використання в роботі логопеда фольклорного матеріалу / О.Вікторіна / Логопед. – 2012. – №9 (21). – С.7-11.
6. Вікторіна О.М. Анормативність в усному мовленні вчителів-дефектологів / О.Вікторіна // Педагогічний вісник. – 2012. – № 2-3 (22-23). – С. 56-58.
7. Голодюк Л.С. Моделювання уроку з використанням інформаційно-комунікаційних технологій навчання / Л.С.Голодюк // Засоби і технології сучасного навчального середовища : матеріали Міжнарод. VIII(XVIII) наук-практ. конф., Кіровоград, 27-28 квітня 2012 р./ [Відповід. ред.: С.П.Величко]. – Кіровоград: ПП «Ексклюзив-Систем», 2012. – С.87-89.
8. Голодюк Л.С. Підвищення рівня професійної педагогічної компетентності вчителів у міжкурсовий період: методичний огляд-конкурс / Л.Голодюк // Матеріали III Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій / Упор. Назаренко Г.А. – Черкаси: ЧОПОПП, 2012. – С.108-112.
9. Голодюк Л.С. Проектування інформаційно-освітнього середовища уроку / Л.С.Голодюк// Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і

- науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл. ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. – С.42-45.
10. Голодюк Л.С. Проектування інформаційно-освітнього середовища уроку / Л.С.Голодюк// Наукові записки Малої академії наук України : (збірник наукових праць). – К. : ТОВ «Праймдрук». – 2012. – С.126-136.– (Серія: Педагогічні науки, вип. 1).
11. Голодюк Л.С. Дослідно-експериментальна робота як фактор розвитку особистості / Голодюк Л.С.// Технологія фахової майстерності: особливості організації та проведення дослідно-експериментальної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах регіону / Матеріали VII обласних Хмурівських методичних читань / Наук. ред. Л.Голодюк. – Кіровоград: Видавництво Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – С.12-16.
12. Голодюк Л.С. Моделювання уроку у площині використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання /Л.С.Голодюк// Наукові записки. – Випуск 108. – Серія: Педагогічні науки. – 2012, Ч.1. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім.В.Винниченка. – С.186-192.
13. Лівницька І.А. Методологічні основи формування навчально-дослідницької діяльності дітей в процесі вивчення іноземної мови / І.А.Лівницька// Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл. ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. – С.72-73.
14. Митрофаненко Ю.С. Психологічні підходи до викладання контроверсійних тем з історії України а основній школі / Ю.С.Митрофаненко// Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл. ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. – С.79-81.
15. Митрофаненко Ю. Канізьке повстання 1918 р. (спроба реконструкції події за спогадами учасників) / Ю.Митрофаненко // Наукові записки. – Серія: Історичні науки. – Випуск 16. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім.В.Винниченка. – 2012. – С. 122-126.
16. Небеленчук І. Емоційний діалог як засіб розкриття внутрішнього світу героя у новелі М.Коцюбинського «INTERMEZZO» / І.Небеленчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2012. – № 1. – С. 6-10.
17. Небеленчук І. Психологічний портрет як ключ до розуміння образу героя (за романом В.Винниченка «Записки Кирпатого Мефістофеля» / / І.Небеленчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2012. – № 5. – С.14-18.
18. Небеленчук І.О. Формування навчально-дослідницької діяльності учнів у процесі вивчення творів М.Коцюбинського / І.О.Небеленчук// Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл. ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. – С.81-84.
19. Крижанівська О.І. Числівникові форми у пробному зошиті «Словника української мови XVI-першої половини XVII ст.» /О.І.Крижанівська// Наукові записки. – Випуск 105 (1). – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВВ КДПУ ім.В.Винниченка. – 2012. – С.354-358.
- посібники:**
1. Голодюк Л.С. Проектування ІКТ-супроводу уроку як компонента інформаційно-освітнього середовища: метод.посіб./ Л.С.Голодюк. – Кіровоград: Видавництво Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – 116 с.
2. Голодюк Л.С. Пізнаємо, аналізуємо, моделюємо: навчально-розвивальний посібник для 5 класу. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. – 100 с.
3. Голодюк Л.С., Литвиненко О.В. Комп'ютерний супровід курсу математики. 5 клас: [навчально-методичний посібник для вчителя] / Л.С.Голодюк, О.В.Литвиненко. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 224 с.
4. Голодюк Л.С., Литвиненко О.В. Комп'ютерний супровід курсу математики. 5 клас: [робочий записник для учня] / Л.С.Голодюк, О.В.Литвиненко. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 84 с.
5. Електронні засоби навчального призначення: каталог, методичні рекомендації / С.В. Буртовий. – Кіровоград: Вид-во Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – 64 с.
6. Проектування сучасного уроку та його ІТ-контенту : наук.-метод. посіб. / за наук. ред. Л. Голодюк. – Кіровоград: Вид-во Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – 88 с.
7. Небеленчук І.О. Сонце у творах світової літератури: навчально-методичний посібник. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. – 249 с.
8. Небеленчук І.О. Система образів героїв і символів, художній часопростір роману А.Камю «Чума». – Кіровоград: Видавництво КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2012. – 76 с.

9. Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кіровоград, 24-25 квітня 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кіровоградський обл.ін.-т післядипл. педагог. освіти імені Василя Сухомлинського. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2012. –136 с.

10. Технологія фахової майстерності: особливості організації та проведення дослідно-експериментальної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах регіону / Матеріали VII обласних Хмурівських методичних читань / Наук. ред. Л.Голодюк. – Кіровоград: Видавництво Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – 84 с.

3. Організовані та проведені всеукраїнські заходи:

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності учнів» 24-25 квітня 2012 року;

- Всеукраїнські науково-педагогічні діалоги (на виконання завдань інноваційного освітнього проекту «РОЗКВІТ») 23 серпня 2012 року.

Організовані та проведені обласні заходи:

- обласна науково-практична Інтернет-конференція «Методологічні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі за програмою Intel® Навчання для майбутнього» 04-08 червня 2012 року;

- обласна науково-практична Інтернет-конференція «Технологія фахової майстерності: організація науково-дослідницької діяльності учнів у сучасній школі» 05-09 листопада 2012 року;

- семінар-тренінг «Реалізація у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу програми «Intel® Навчання для майбутнього» 03-10 січня 2012 року.

Співорганізатори у проведенні обласних заходів:

- обласний науково-практичний семінар «Безпека дітей в інтернеті: попередження, освіта, взаємодія» 14 лютого 2012 року;

- постійно діючий семінар «Аналітико-інтерпретаційна діяльність учителя й учнів на уроках світової літератури» 21 березня 2012 року та 26 вересня 2012 року;

- обласний семінар «Потенціал предмета «Світова література» в контексті розвитку особистості старшокласника» (змінена тема на «Науково-дослідна та інноваційна діяльність учителя як дієвий засіб розвитку викладання світової літератури та російської мов») 30-31 жовтня 2012 року.

4. Викладачами кафедри рецензовано 9 посібників:

1. Електронні засоби навчального призначення: каталог, методичні рекомендації / С.В. Буртовий. – Кіровоград: Вид-во Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. – 64 с. (рецензент Голодюк Л.С.);

2. Формування міжпредметних компетентностей в контексті роботи з обдарованими учнями / упор. Л.М. Хлань (рецензент Голодюк Л.С.);

3. Беник Г.В. Фізична географія: організація роботи з графічними рисунками (6 клас) (рецензент Голодюк Л.С.);

4. Експертний висновок про можливість упорядкування навчальної програми «Наскрізна програма викладання інформатики в Знам'янській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті I-III ступенів», укладеної вчителем інформатики Аман І.С. (голова експертної комісії Голодюк Л.С.);

5. Рибальченко К.В. Навчально-методичний коментар до вивчення літератури XVII- XVIII століть у школі (рецензент Небеленчук І.О.);

6. Тернавська Т.В. Упровадження методів інтерактивного навчання на уроках української мови і літератури (рецензент Небеленчук І.О.);

7. Довгалюк Н.В. Формування духовності учнів на уроках української мови і літератури (відродження духовності – відродження країни) (рецензент Небеленчук І.О.);

8. Єршоміна О.М. Впровадження ідей літературної герменевтики в практику сучасного уроку світової літератури (рецензент Небеленчук І.О.);

9. Подорож літературною Добровеличківщиною (автор-укладач А.Г.Глухова) (рецензент Вікторіна О.М.).

5. Проведений організаційно-діагностичний етап дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня з проблеми «Створення науково-методичних засад формування в дітей навчально-дослідницьких умінь» на базі експериментальних закладів: дошкільний навчальний заклад № 5 «Ружечка» м. Долинської; дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 71 «Катеринка» комбінованого типу Кіровоградської міської ради; дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 15 «Зірочка» комбінованого типу Кіровоградської міської ради; навчально-виховний комплекс «Долинська гімназія – загальноосвітня школа I-III ступенів № 3»; загальноосвітня школа I ступеня «Мрія» Кіровоградської міської ради; гімназія № 9 Кіровоградської міської ради; комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання № 25 «Загальноосвітня школа I-III ступенів, природничо-математичний ліцей, Центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області».

6. Викладачі кафедри здійснюють дисертаційні дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук:

- Педагогічні умови формування готовності вчителів до апробації електронних засобів навчального призначення (спеціальність 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти) Буртовий С.В.) 7.11.2012 р. відбувся попередній захист на кафедрі університетської та професійної освіти і права Інституту відкритої освіти ДВНЗ «Університету менеджменту освіти» НАПН України.

- Діалогові технології навчання зарубіжної літератури учнів 5-7 класів (спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (зарубіжна література) Небеленчук І.О.) (диплом кандидата педагогічних наук № 006835 видано на підставі рішення Атестаційної комісії від 17 травня 2012 року).

7. Викладачі кафедри брали участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних, науково-практичних конференціях та семінарах, зокрема.

- Міжнародна VIII(XVIII) науково-практична конференція «Засоби і технології сучасного навчального середовища», Кіровоград, 27-28 квітня 2012 року.

- Міжнародна наукова конференція «Богдан Лепкий у полікультурному дискурсі Європи та Америки», Тернопіль, 2-3 листопада 2012 р.

- Міжнародний вебінар, он-лайн-курс «Педагогічний дизайн. Принцип розробки електронних навчальних курсів», Москва, 14-31 травня 2012 р.

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності учнів», Кіровоград, 24-25 квітня 2012 року

- Всеукраїнські науково-педагогічні діалоги (на виконання завдань інноваційного освітнього проекту «РОЗКВІТ»), Київ, Черкаси, Кіровоград, 21-23 серпня 2012 року.

- Всеукраїнська навчально-наукова конференція «Мовна комунікація: наука, культура, медицина», Тернопіль, 9-10 жовтня 2012 р.

- Всеукраїнська науково-практична конференція учасників Літньої та Зимової шкіл з медіа-освіти, Київ, 6-8 серпня 2012 р.

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічні аспекти навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії», Кіровоград, 21-22 лютого 2012 р.

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми вивчення українського визвольного руху 1020-50-х рр.», Дніпропетровськ, 13-14 червня 2012 р.

- Науково-методична конференція «Виховання громадянина-патріота в педагогіці В.О.Сухомлинського та сучасній освітній практиці», Кіровоград, 20-21 вересня 2012 р.

- Обласна науково-практична Інтернет-конференція «Методологічні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі за програмою Intel® Навчання для майбутнього», Кіровоград, 04-08 червня 2012 року.

- Обласна науково-практична Інтернет-конференція «Технологія фахової майстерності: організація науково-дослідницької діяльності учнів у сучасній школі», Кіровоград, 05-09 листопада 2012 року.

- Всеукраїнський науково-методичний семінар «Світова література: аспекти, методології, методики, дидактики», Львівська область, 28 серпня 2012 р.

- Обласний постійно діючий семінар методистів позашкільних навчальних закладів «Роль позашкільного навчального закладу у формуванні толерантного ставлення до соціально-культурного різноманіття регіону», КОІППО імені Василя Сухомлинського, 19-20 листопада 2012 року.

- Всеукраїнський конкурс «Краса і сила мистецтва слова» «Психологічний портрет як ключ до розуміння героя (за романом В.Винниченка «Записки Кирпатого Мефістофеля»), Київ, 28-30 квітня 2012 року.

Інноваційна діяльність та дослідно-експериментальна робота

Інноваційна педагогічна діяльність Кіровоградщини спрямована на вияв творчості педагогічного колективу, конкретного вчителя та здійснення ними дослідно-експериментальної роботи в навчальному закладі.

У практику роботи дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів Кіровоградщини в 2011 р. впроваджуються такі інноваційні освітні технології:

- Проектна технологія (авт. С. Шацький).

- Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи (авт. Н. Калініченко, А. Постельняк).

- Трансформація педагогічних ідей В. Сухомлинського в практику роботи шкіл (авт. Л. Дегтяренко).

- Інтерактивні технології навчання на уроках музичного мистецтва (авт. Ч. Темп, О. Уолтер, Д. Огле).

- Інтерактивні технології навчання (авт. О. Пометун, Л. Пироженко).

- ТРВЗ-теорія розв'язання винахідницьких задач (авт. Г. Альтшуллер).

- Технологія комплексного групового навчання (авт. В. Дяченко, Г. Цукерман).

- Технологія розвивального навчання (авт. Л. Виготський, Д. Ельконін).

- Інформаційні технології навчання (авт. А. Єршов).

- Створення ситуації успіху (авт. О. Пехота).

- Формування критичного мислення у молодших школярів (авт. Дженні Стіл, Курт Мередіт, Чарлз Темпл).

- Ефективні форми трудової підготовки учнів сільської школи (авт. Н. Калініченко).
- Особистісно орієнтована освіта дітей 6-10 років, програма «Крок за кроком» (авт. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» та Міжнародний центр для дітей (Вашингтон, США). Програма адаптована А. Кендоховою).
- Програма «Сприяння просвітницькій роботі «Рівний – рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя» (Модуль «Методика освіти «Рівний – рівному»; авт. Н. Зимівель, Н. Лещук, Н. Авельцева).
- Формування образного мислення учнів (авт. Абігайль Хаузен, Філіп Йенавайн у співпраці з Елейн Чу, Керін де Санті (США); Л. Ванюшкіна, О. Рева (Росія). Програма адаптована Л. Кашубою).
- Музико-терапевтична технологія «ПіснеЗнайка» (авт. Н. Яновська).
- Національне виховання дошкільників (авт. В. Каюков).
- Екологічна стежина, операції «Біочит», «Мурашка» в системі роботи шкільного екологічного клубу (авт. А. Лентюгіна, Т. Радченко).
- «Курс «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (авт. Р. Арцишевський, Т. Бакка, П. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Л. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідра).
- Комп'ютеризація діяльності методичної служби (авт. Н. Морзе, адаптовано Б. Набокою, М. Чалою).
- Особистісно орієнтоване навчання (авт. С. Подмазін, О. Савченко).
- Використання рейтингових систем при вивченні ефективності методичної роботи в навчальних закладах (авт. Б. Гевлін, Н. Чепурна).
- Використання мультимедійних засобів навчання при викладанні математики (авт. НМЦ засобів навчання Міністерства освіти і науки України).
- Патріотичне виховання учнівської молоді засобами історико-краєзнавчої та музейної роботи (авт. Л. Литвин).
- Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет за допомогою навчально-програмного комплексу «Пошук-мета» (авт. Ю. Рамський, О. Резіна).
- Контрольно-діагностична система «Test-W» (для загальноосвітнього навчального закладу) (авт. Є. Шестопалов).

Важливою складовою освітньої діяльності Кіровоградщини є організація й проведення дослідно-експериментальної діяльності як всеукраїнського, так і регіонального рівнів. Саме технологія науково-педагогічного експерименту як діяльність з метою діагностування проблеми та вироблення рекомендацій для прийняття найоптимальнішого рішення є тим інструментарієм, який успішно використовується при формуванні парадигми освітньої політики.

У Кіровоградській області проводиться 3 регіональні експерименти з проблем: «Формування духовності особистості на засадах традиційних християнських цінностей в умовах закладу освіти нового типу», «Впровадження здоров'язберігаючих технологій у системі: родина-дошкільний навчальний заклад-школа», «Формування творчих здібностей у старших дошкільників у процесі їх художньо-естетичної діяльності» та 4 всеукраїнські експерименти з проблем: «Формування духовно-моральної компетентності учня в умовах школи культури здоров'я», «Навчання вчителів ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі за програмою «Intel – навчання для майбутнього», «Художньо-естетична освіта і виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у процесі впровадження інтегрованих курсів», «Створення науково-методичних засад формування у дітей навчально-дослідницьких умінь».

Аналіз змісту та проміжних результатів експериментів регіонального рівня дає підстави стверджувати про їх безперечну організаційно-педагогічну значущість для підвищення якості як середньої загальної, так і післядипломної освіти.

У рамках заходів з питань розвитку інноваційної освітньої діяльності Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського у 2012 році проводилися всеукраїнські та регіональні науково-методичні, науково-практичні конференції, а також конференції з обміну досвідом педагогічних працівників, семінари.

Для реалізації очно-дистанційної форми підвищення кваліфікації активно використовувалися 2 сайти за технологією Google Sites:

<http://sites.google.com/site/osnoviinternetlipen>;

<https://sites.google.com/site/odkinformatkoippo/korisni-posilanna>.

Для надання консультацій слухачам курсів діють онлайнові групи:

<http://groups.google.com/group/DistkursiOsnoviinternet>

<http://groups.google.com.ua/group/odk-informat?hl=uk>.

Завдання для очно-дистанційних курсів також розміщені на сайтах обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського: <http://koippo.kr.ua/> та навчально-методичного кабінету інформатики: <http://www.lito.kr.ua/>.

У рамках науково-дослідної роботи навчально-методичним відділом інноваційної діяльності та інтелектуальної власності:

- створено картотеку гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл та навчально-виховних комплексів;
- розроблено Положення про опорний загальноосвітній навчальний заклад з інноваційної діяльності;
- створено картотеку опорних загальноосвітніх навчальних закладів з апробації навчальної літератури;

- оновлено інформаційний банк даних загальноосвітніх навчальних закладів, які беруть участь у дослідно-експериментальній діяльності регіонального та всеукраїнського рівнів;
  - створено інформаційну базу даних про учасників апробації навчальної літератури в ЗНЗ.
- Для вчителів-предметників у 2012 році впроваджувалися наступні педагогічні інновації:
- Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи класних керівників.
  - Інноваційні технології групового навчання.
  - Національне виховання школярів.
  - Формування образного мислення учнів.
  - Організація інтегрованого навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітніх навчальних закладах.
  - У практику роботи дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів Кіровоградщини планується впровадження таких педагогічних інновацій:
    - Формування життєвих та соціальних навичок дошкільників в умовах інклюзивної освіти (дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 47 «Горобинка» комбінованого типу Кіровоградської міської ради Кіровоградської області).
    - Індивідуальна траєкторія розвитку дошкільника в умовах інклюзивної освіти (дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 67 «Дельфін» комбінованого типу Кіровоградської міської ради Кіровоградської області).
- Інноваційну спрямованість педагогічної діяльності в Кіровоградській області зумовлюють соціально-економічні перетворення, які вимагають відповідного прагнення адміністрації навчального закладу, педагогічних колективів, учителів до освоєння та застосування педагогічних новинок та дають змогу кожному виявити і оцінити свої можливості, розкрити власний творчий потенціал, активно співпрацювати з колегами.

Учніські олімпіади, турніри, конкурси педагогічних працівників

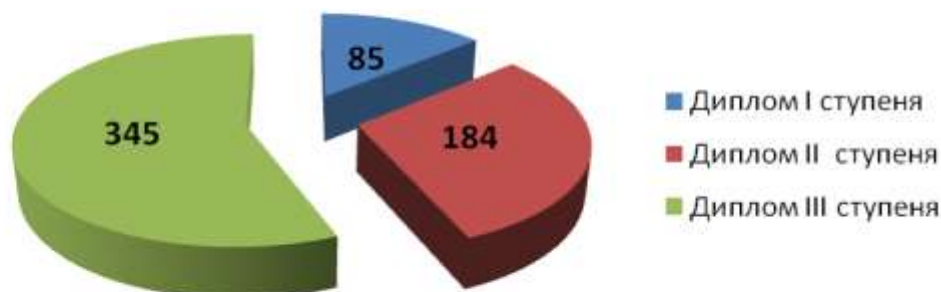
На виконання наказів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 15 серпня 2011 року № 976 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів у 2011/2012 навчальному році», від 22 вересня 2011 року № 1099 «Про затвердження Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 року за № 1318/20056, проведено **III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад** з 20 предметів.

У III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів взяли участь 1502 учні загальноосвітніх навчальних закладів області, 587 осіб (28,1%) з різних причин не з'явилися на змагання.

За підсумками III етапу олімпіад 614 школярів визнано переможцями та відзначено дипломами, їх кількісний розподіл подано нижче.

Діаграма 1

Розподіл загальної кількості дипломів III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів по області

Відповідно до наказу управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації від 6 березня 2012 року № 103 «Про участь команд у IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2011-2012 н.р. та керівників команд» у IV етапі Всеукраїнських олімпіад взяли участь 77 учнів загальноосвітніх навчальних закладів області. З них 28 стали переможцями.

Обласним навчально-методичним центром освітнього менеджменту та координації діяльності методичних служб підготовлено аналітичні матеріали за підсумками участі школярів області у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з базових дисциплін, турнірах та конкурсах 2011/2012 н.р. (Вареха А.Г.).

З метою якісного науково-методичного забезпечення педагогічних працівників щодо організації роботи з виявлення, підтримки й розвитку обдарованих дітей 19 вересня 2012 року обласним навчально-методичним центром освітнього менеджменту та координації діяльності методичних служб проведена інструктивно-методична нарада з методистами районних (міських) методичних кабінетів, центрів з проблемами «Організація та зміст роботи з обдарованими дітьми у 2012-2013 н.р.».

На головній сторінці сайту КОППО та сторінці вищезгаданого центру систематично розміщуються матеріали, необхідні для організації та проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад, турнірів.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Національної академії педагогічних наук від 28.02.2012 р. № 234/28 «Про проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад та фінальних етапів турнірів у 2011/2012 навчальному році» були проведені фінальні етапи Всеукраїнських учнівських турнірів юних журналістів, юних істориків та юних інформатиків. На жаль, через відсутність фінансування представники нашої області взяли участь лише у **Всеукраїнському турнірі юних інформатиків**.

Для участі у фінальному етапі Всеукраїнського ТЮІ сформована команда у складі 4 учнів із 2 загальноосвітніх навчальних закладів області.

Команда Кіровоградської області у першому турі показала сьомий результат. Проте у другому та третьому турі виборола абсолютну першість, що допомогло стати переможцями в загальному заліку.

З метою активізації творчої діяльності вчителів Кіровоградщини, популяризації, пропаганди та поширення педагогічного досвіду в системі післядипломної педагогічної освіти ОІППО імені Василя Сухомлинського проводиться ряд конкурсів серед педагогічних працівників нашої області.

Так, на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2005 року № 900 «Про внесення змін до Положення про Всеукраїнський конкурс «Учитель року», наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 07 листопада 2011 року № 1265 «Про проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2012», наказу управління освіти і науки облдержадміністрації від 30 листопада 2011 року № 480 «Про проведення в 2011-2012 навчальному році обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2012» у грудні-лютому 2011-2012 навчального року в області проведено I та II тури Всеукраїнського конкурсу.

У грудні 2011 року у 22-х районах і містах області відбулися районні (міські) конкурси «**Учитель року**», у яких взяли участь 253 педагога.

З метою оптимізації підготовки до подальшої участі у другому (обласному) та третьому (заключному) турах Всеукраїнського конкурсу для переможців районних та міських конкурсів 21-22 грудня 2011 року було проведено обласний семінар, у якому взяли участь 60 педагогів із 23 районів і міст області.

У рамках обласного семінару відбулися творчі зустрічі з переможцями Всеукраїнського та обласного конкурсів, майстер-класи та презентації кращих освітян області: С.К. Бак, О.Г. Йовенка, Н.М. Котляренко, Ю.С. Митрофаненка, Е.Е. Бондаренко, Л.О. Хитрякової, А.О. Усачової, А.В. Бандюк.

У роботі семінару взяли активну участь науковці інституту: Л.С. Голодюк, завідувач кафедри теорії і методики середньої освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, Н.А. Калініченко, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти, А.М. Гельбак, старший викладач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти, кандидат педагогічних наук, І.О. Небеленчук, старший викладач кафедри теорії і методики середньої освіти, кандидат педагогічних наук.

У заочному турі обласного конкурсу взяли участь 58 педагогів, у тому числі: вчителі фізичної культури – 14, вчителі етики – 4, вчителі української мови та літератури – 16, вчителі англійської мови – 11, вчителі біології – 13.

На основі аналізу представлених матеріалів оргкомітетом та фаховими журі до участі в очному турі конкурсу було запрошено 25 педагогів (по 5 у кожній з номінацій, окрім етики (4) та фізичної культури – 6).

Уперше обласний тур конкурсу проводився у два етапи – перший – 16 січня, другий – 8-9 лютого. У першому етапі змагаль усі 58 педагогів виконували письмову роботу (тести), у тому числі творче завдання; презентували свій досвід роботи.

У другому етапі обласного конкурсу взяли участь 25 вчителів із 13 районів і міст області.

До роботи у складі фахових журі II туру конкурсу було залучено 8 науковців Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, 1 з КОППО імені Василя Сухомлинського, 7 досвідчених методистів, 19 майстрів педагогічної праці, 8 з яких є переможцями попередніх конкурсів «Учитель року».

Результати виконаних письмових робіт засвідчили високий рівень професійної підготовки вчителів з педагогіки, психології, методики викладання предмета, а також загальної ерудиції. Презентуючи здобутки педагогічної практики, конкурсанти прагнули забезпечити обґрунтування актуальності досвіду, висвітлення його провідних ідей, розкриття технологій їх реалізації, аналіз ефективності професійної діяльності. Однак переможців і лауреатів на всеукраїнському рівні не було.

Важливе значення в системі післядипломної освіти мають конкурси професійної майстерності. У 2012 році працівниками науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я здійснено **науково-методичний супровід та організовано проведення обласного етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'ю**.

На обласний етап конкурсу надіслано матеріали 15 навчальних закладів.

Визначено педагогічні колективи – переможці обласного етапу конкурсу (7).

З метою популяризації перспективних моделей розвитку позашкільних навчальних закладів, кращого досвіду управлінської діяльності й кадрової політики у сфері позашкільної освіти області упродовж березня-травня проведено **обласний етап Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості»** у номінації **«Директор позашкільного навчального закладу»**.

На обласний етап конкурсу надіслано матеріали 17 директорів позашкільних навчальних закладів.

Кіровоградську область на Всеукраїнському етапі конкурсу представляла Ратушна Наталія Іванівна, директор районного Новоукраїнського центру дитячої та юнацької творчості «ЗОРІТ». Наталія Іванівна здобула перемогу у номінації «Громадський вибір» та нагороджена дипломом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, «Нікою» переможця Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів, подякою Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України.

З метою сприяння зростанню ролі класного керівника і його статусу як компетентного педагога ХХІ століття у листопаді 2012 року відбувся обласний тур Всеукраїнського конкурсу **«Класний керівник року»**.

Працівниками науково-методичної лабораторії здійснювалося організаційно-методичне забезпечення заочного та очного етапів конкурсу, зокрема надавалися консультації організаторам I туру та оперативно доводилася інформація через сайт лабораторії.

Всього на обласний етап представлено 44 конкурсні роботи. Право на перемогу під час очного етапу конкурсу виборювали 15 класних керівників та вихователів, чії конкурсні матеріали компетентним журі на заочному етапі були визнані кращими.

Кожен із п'ятнадцяти його учасників захищав у своїй номінації власну творчу лабораторію виховання, свою систему організації життєдіяльності учнівського колективу.

Рішенням журі переможцями обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Класний керівник року» визнано:

- Черкашину Аллу Валеріївну, класного керівника 5 класу загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 Кіровоградської міської ради (номінація «Класні керівники 5-9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»);

- Синьогуб Ірину Юріївну, класного керівника 11 класу навчально-виховного комплексу «Бобринецька гімназія – загальноосвітня школа I-III ступенів № 1» Бобринецької районної ради (номінація «Класні керівники 10-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»);

- Левенко Ніну Володимирівну, класного керівника 6 класу Рівнянської загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів Новоукраїнського району Кіровоградської області (номінація «Вихователі шкіл-інтернатів I-III ступенів, спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) I-III ступенів»).

Сьогодні триває робота щодо підготовки конкурсантів до участі у Всеукраїнському етапі конкурсу.

З метою презентації науково-методичних, навчально-методичних розробок методичних працівників закладів ППО щодо впровадження інноваційних педагогічних технологій у системі післядипломної педагогічної освіти та поширення їхніх здобутків у науково-методичній діяльності закладу ППО, популяризації серед громадськості освітянських надбань, підвищення інтересу до проблем безперервної освіти завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я Ю.В. Міцай брала участь у Всеукраїнському методичному турнірі «Моє покликання – методист» у двох етапах – заочному (конкурс методичних розробок) та очному (змагання-турнір), що відбувся 14 грудня 2012 року у м. Києві, і стала його лауреатом.

На виконання п. 1 та п. 3 розділу V «Підготовка та підвищення рівня кваліфікації вчителів» Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року № 494, відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та ТОВ «Майкрософт Україна» від 20 травня 2008 року, з метою сприяння інноваційній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів у нашій області було проведено цілий ряд конкурсів для освітян, зокрема:

Конкурс	Наказ про проведення	Наказ про підсумки
Конкурс есе «Моя історія успіху»	Положення про Всеукраїнський конкурс есе «Моя історія успіху»: http://uspih.iteach.com.ua/contest/essey/polozhennia	
Обласний конкурс ігрових занять з	Наказ управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації від 16.11.2011 р.	Наказ управління освіти і науки Кіровоградської обласної

формування навичок безпечної поведінки молодших школярів в Інтернеті	№ 453 "Про затвердження плану заходів, спрямованих на озброєння вчителів, учнів та їх батьків знаннями щодо ефективного й безпечного використання ресурсів Інтернет, в 2011-2012 навчальному році"	державної адміністрації від 03.02.2012 р. № 35 «Про підсумки обласного конкурсу ігрових занять з формування навичок безпечної поведінки молодших школярів в Інтернеті»
Обласний конкурс розробок занять «Інтернет: ризики та можливості»	Наказ управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації від 25.09.2012 р. № 382 "Про затвердження плану заходів, спрямованих на озброєння вчителів, учнів та їх батьків знаннями щодо ефективного й безпечного використання ресурсів Інтернету, на 2012-2013 навчальний рік "	
Обласний конкурс сценаріїв батьківських зборів «Роль і місце родини у формуванні навичок безпечної поведінки дітей в Інтернеті»		
Обласний конкурс програм інформатизації навчальних закладів "Школа інформаційного суспільства"	<u>Наказ управління освіти і науки Кіровоградської облдержадміністрації від 25.09.2012 № 387 Про проведення в 2012 році обласного конкурсу програм інформатизації навчальних закладів "Школа інформаційного суспільства"</u>	
Обласний конкурс комп'ютерної графіки	Наказ управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації від 01.12.2010 р. № 554 "Про проведення відкритого обласного конкурсу комп'ютерної графіки"	Наказ управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації від 31.01.2012 р. № 31 «Про підсумки очного етапу відкритого обласного конкурсу комп'ютерної графіки»
Обласний методичний огляд-конкурсу "Проектування ІТ-контенту сучасного уроку"	Наказ управління освіти і науки Кіровоградської облдержадміністрації від 30.06.2011 року № 310 "Про проведення обласного методичного огляду-конкурсу "Проектування ІТ-контенту сучасного уроку"	
Всеукраїнський конкурс «Вчитель– новатор»	http://koippp.kr.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=854:c-l-r&catid=1:latest-news	
Всеукраїнський конкурс веб-сайтів позашкільних навчальних закладів	<u>Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 р. №922 "Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс веб-сайтів позашкільних навчальних закладів"</u>	
Конкурс «Інновації в навчальних закладах, які сприяють формуванню інформаційного суспільства в Україні»	Інформаційний лист http://lito.kr.ua/arhiv/ikt_v_osviti_12.02.2012.pdf	
Загальнонаціональний конкурс зі створення електронних освітніх ресурсів	Положення про Загальнонаціональний конкурс зі створення електронних освітніх ресурсів http://www.ow.org.ua/0_konk_eor/Polozhennya_Konkursu.pdf	

Координація діяльності районних (міських) методичних кабінетів (центрів) і надання їм практичної допомоги

Організація науково-методичної роботи з педагогічними працівниками впродовж 2012 року була спрямована на піднесення ефективності управлінської діяльності, науково-методичної роботи, посилення їх впливу на ріст професійної компетентності методистів, керівників навчальних закладів та творчої майстерності методичного активу.

Після реорганізації центру координації і відділу освітнього менеджменту КОШПО у жовтні 2012 року був створений обласний навчально-методичний центр освітнього менеджменту та координації діяльності методичних служб.

Робота центру була спрямована на реалізацію актуальних завдань:

- інформаційно-організаційне забезпечення діяльності структурних підрозділів інституту;
- координація діяльності підрозділів КОШПО з районними (міськими) методичними кабінетами (центрами) з питань удосконалення структури, змісту і форм науково-методичної роботи з педагогічними кадрами у міжкурсовий період;
- забезпечення організації науково-методичної роботи щодо трансформації педагогічних ідей, інноваційних технологій управління, навчання і виховання у практичну діяльність методичних служб, керівників навчальних закладів області;
- науково-методичний супровід діяльності опорних закладів освіти, піднесення ефективності роботи творчих груп, майстер-класів та інших методичних формувань;
- координація діяльності щодо моделювання, вивчення, узагальнення і поширення педагогічного досвіду з питань управлінської діяльності, організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами;
- науково-методичне забезпечення підготовки педагогічних кадрів до роботи з обдарованими дітьми;
- створення інформаційно-ресурсних банків зовнішньої та внутрішньої інформації;
- здійснення аналітичного дослідження структурно-організаційних умов функціонування системи підвищення кваліфікації методистів, керівних кадрів у міжкурсовий період;
- забезпечення тематичної єдності підвищення кваліфікації на курсах із формами методичної роботи, що проводиться у міжкурсовий період та під час самоосвітньої діяльності;
- внесення коректив до змісту і форм діяльності, враховуючи зміни в суспільстві та освітній галузі.

Працівники центру працювали над проблемами: «Розвиток обдарованої особистості в контексті профілізації освіти», «Піднесення ефективності діяльності РМК (НМЦ), керівників навчальних закладів щодо науково-методичного забезпечення підготовки педагогічних кадрів до роботи з обдарованими дітьми», «Організація і науково-методичне забезпечення удосконалення системи безперервного підвищення кваліфікації керівних кадрів установ і закладів освіти». Вирішенню цих проблемних тем були підпорядковані структура, зміст і форми науково-методичної роботи з завідувачами РМК (НМЦ), методистами, керівниками навчальних закладів, членами методичного активу регіональних методичних служб, педагогічними працівниками.

Із метою формування компетентного кадрового складу районних (міських) методичних кабінетів (центрів) *розроблено модель безперервного підвищення кваліфікації працівників РМК*. Реалізація компетентнісного підходу в системі підвищення кваліфікації методичних працівників зумовила перегляд акцентів як у змісті, так і в формах навчання (виїзні заняття на базі опорних РМК, НМЦ, рольові та ділові ігри, тренінги, , проектна діяльність), що спрямовані на удосконалення методичної та педагогічної майстерності.

З метою підвищення професійної майстерності завідуючих РМК (НМЦ), методистів проведено два потоки курсів з проблеми «Методично-технологічні аспекти впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в роботі методиста», «Теоретичні та організаційні аспекти забезпечення науково-методичної діяльності в умовах інноваційного розвитку освіти».

Відповідно до планів роботи КОШПО, центру координації та наказу обласного управління освіти і науки від 03.02.2012 р. № 36 «Про проведення обласних науково-методичних заходів, конференцій, семінарів, засідань творчих груп, занять шкіл творчого вчителя, педагогічної майстерності, майстер-класів тощо у 2012 році» підготовлені і на належному рівні проведені:

- обласні семінари завідуючих РМК (НМЦ) з проблем: «Удосконалення системи науково-методичної роботи як шлях підвищення професійного рівня, розвитку творчості педагога» (на базі ЦМСПС управління освіти Кіровоградської міської ради), «Науково-методичний супровід моделювання та реалізації аналітико-експертної діяльності районних (міських) методичних кабінетів (центрів)» (на базі методичного кабінету відділу освіти Олександрівської райдержадміністрації);
- заняття обласної школи удосконалення методичної майстерності методистів з проблем: «Оновлення діяльності районного (міського) методичного кабінету (центру) на засадах освітнього менеджменту та маркетингу» (на базі КОШПО, методичного кабінету відділу освіти Голованівської райдержадміністрації), «Науково-методичний супровід профільного навчання» (на базі методичного кабінету відділу освіти Долинської райдержадміністрації);
- заняття обласної школи молодого методиста з проблем: «Розвиток творчого потенціалу вчителя як пріоритетний напрямок діяльності районного методичного кабінету» (на базі КОШПО, методичного кабінету відділу освіти Вільшанської райдержадміністрації), «Створення ефективної системи науково-методичної

роботи в умовах інноваційного розвитку освіти» (на базі методичного кабінету відділу освіти Знам'янської райдержадміністрації);

- засідання проблемної лабораторії «Інформаційно-технологічна складова системи науково-методичної роботи в умовах упровадження профільного навчання» (на базі КОІППО, методичного кабінету відділу освіти Олександрійської райдержадміністрації);

- серпневі студії завідувачів, методистів методичних кабінетів, центрів;

- наради-семінари завідуючих РМК (ММК) з актуальних питань науково-методичного забезпечення модернізації освіти, піднесення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами.

Запроваджено скайп-наради, консультації в режимі двостороннього Інтернет-зв'язку, здійснюється обмін досвідом роботи засобами електронної пошти та онлайн-спілкування, створений сайт центру.

Упровадження даних форм дозволяє забезпечити:

- оперативний доступ до актуальної та термінової інформації;

- динамічний зворотній зв'язок та можливість інтенсивного коригування роботи методичних служб області;

- мотивацію до роботи за рахунок активності у вільній та самостійній комунікативній діяльності.

З метою удосконалення змісту та розширення форм підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, залучення можливостей та інтелектуальних здібностей учителів-новаторів працівники центру розробили проект положення про авторську творчу майстерню.

Надано адресну методична допомогу методичним службам:

- з питань науково-методичної діяльності РМК (ММК) щодо створення умов для рівного доступу до якісної освіти (Гайворонський РМК, Світловодський ММК);

- з проблеми «Науково-методичне забезпечення впровадження профільного навчання» (Ульяновський РМК);

- з питань планування та організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами (Новомиргородський РМК).

Працівники центру брали активну участь у проведенні обласних семінарів методистів РМК (НМЦ), керівників районних (міських) методичних об'єднань.

Продовжено роботу постійно діючого консультпункту з питань удосконалення діяльності районних (міських) методичних кабінетів (центрів) у відповідності до нового Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2009 р. № 1119.

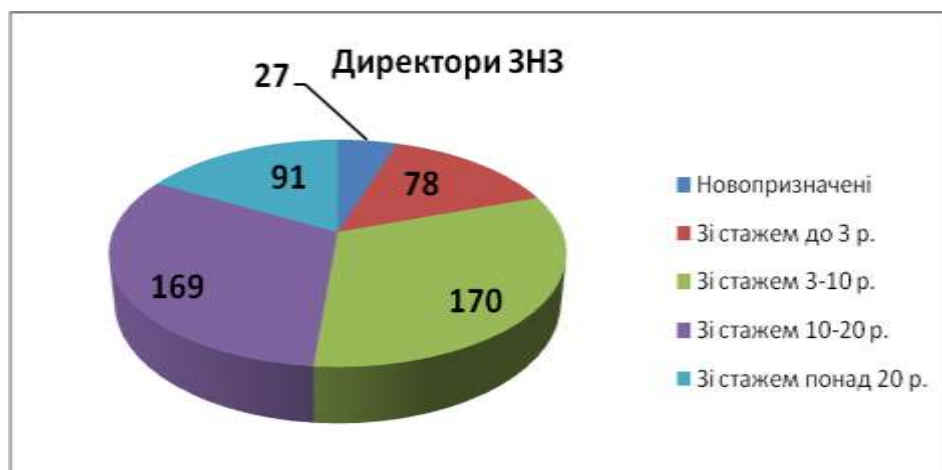
Організаційна робота в системі підвищення кваліфікації керівних кадрів області дала змогу забезпечити не лише адміністративно-управлінську підготовку директорів та заступників директорів шкіл з навчально-виховної роботи, але й врахувати їх фахову спеціалізацію як учителів-предметників. Зокрема, підготовлені і проведені:

- курси керівників шкіл, які викладають історію, основи правознавства, географію (проблема «Проблеми реалізації концепції громадянської освіти. Модернізація управління школою в контексті реформування системи освіти»);

- курси керівників шкіл, які викладають українську мову і літературу, світову літературу та російську мову (проблема «Розвиток та саморозвиток творчої особистості в умовах модернізації навчально-виховного процесу»);

- курси новопризначених керівників шкіл та резерву на цю посаду (проблема «Підготовка до управління загальноосвітнім навчальним закладом на засадах проектно-цільового прогнозування»).

Враховуючи якісний склад керівників навчальних закладів (діаграми 1, 2), забезпечена безперервність у навчанні керівників освітніх закладів області у міжкурсний період.

Відділом освітнього менеджменту за звітний період організовано та проведено:

- заняття школи молодого керівника з проблеми «Психолого-педагогічні аспекти управління загальноосвітнім навчальним закладом»;
- засідання творчої лабораторії заступника директора школи з проблеми «Сучасні підходи до організації науково-методичної роботи в сільській школі»;
- засідання творчої лабораторії керівників опорних шкіл з проблеми «Розвиток гуманістичних ідей В.О.Сухомлинського в сучасній освіті»;
- заняття постійно діючого семінару-практикуму з проблеми «Підготовка вчителя до виявлення і підтримки обдарованої дитини».

На замовлення методичних кабінетів (центрів) працівниками ОНМЦ проведено регіональні семінари для керівників загальноосвітніх навчальних закладів з таких питань: модернізація та трансформація системи освіти, розв'язання організаційно-педагогічних та методичних напрямків роботи з обдарованими дітьми, розвиток управлінського та шкільного менеджменту. З цією метою здійснено виїзди до:

- Новоукраїнського РМК (17.02.2012 р.);
- Знаменського РМК (06.03.2012 р.);
- Маловисківського РМК (03.04.2012 р.);
- Олександрійського НМЦ (12.04.2012 р.);
- Долинського РМК (20.04.2012 р.);
- Гайворонського РМК (12-15.06.2012 р.).

Належна увага приділялась вивченню, узагальненню і поширенню педагогічного досвіду.

Завершено опис досвіду роботи директора Користівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Олександрійської районної ради В.П. Правого з проблеми «Моніторинговий супровід управлінської діяльності», узагальнені матеріали опубліковано у журналі «Педагогічний вісник» № 4 (24), 2012.

Розпочато вивчення досвіду роботи методичного кабінету відділу освіти Новоукраїнської райдержадміністрації з проблеми «Науково-методичний супровід професійного розвитку педагогів району в умовах модернізації освітнього простору»; заступника директора з науково-методичної роботи навчально-виховного комплексу «Долинська гімназія – загальноосвітня школа I-III ступенів № 3» Долинського району Т.М. Олійник з проблеми «Керівні домінанти заступника: сучасні підходи до організації методичної роботи».

З метою пропаганди і поширення педагогічного досвіду ефективно використовувались нестандартні форми роботи та інтерактивні методи навчання. Поширенню педагогічного досвіду сприяли проведені творчі звіти, заняття майстер-класів, шкіл педагогічної майстерності, науково-практичні конференції. Зокрема, на засіданнях Всеукраїнської школи новаторства, нараді завідувачів методичних кабінетів, центрів відділів, управлін освіти презентовано вивчений і узагальнений досвід роботи методиста Олександрійського РМК О.В. Даценка з проблеми «Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами».

З метою виявлення, популяризації педагогічного досвіду Л.М. Кірішко брала участь в обласній науково-практичній конференції «Формування духовності особистості на засадах християнських цінностей» (до друку підготовлена стаття з проблеми «Формування духовності у підлітків у сучасній українській сім'ї і школі»), В.Г. Трубіна була учасником Всеукраїнської школи новаторства керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників післядипломної педагогічної освіти у рамках Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Рівне) за темою «Педагогічний досвід як фактор оновлення змісту науково-методичної діяльності в установах і закладах освіти: вектори випереджувального розвитку» (21-22.03.2012 р.) та червневих методичних студій Всеукраїнської школи новаторства за темою «Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками в новому навчальному році» (13-15.06.2012 р.).

Працівники центру брали активну участь у всеукраїнському науково-методичному проєкті «Критеріальний підхід до оцінки діяльності районних методичних кабінетів як науково-методичних установ», у розробці зауважень та пропозицій до проєктів Типових штатних нормативів районних (міських) методичних кабінетів і центрів, Примірнього положення про медіатеку районного (міського) методичного кабінету (центру), Положення про базовий навчальний заклад, Положення про школу педагогічної майстерності.

З метою підвищення ефективності керівництва та координування діяльності РМК (НМЦ) проведено:

- діагностування рівня ІКТ-компетентності педагогічних працівників методичних установ;
- анкетування методистів, керівників районних (міських) методичних формувань;
- аналіз стану підвищення кваліфікації методистів, керівників ЗНЗ на курсах та в міжкурсовий період;
- вивчення стану ефективності функціонування діючої структури методичної роботи з педагогічними кадрами;
- аналіз планів роботи РМК, шкільної документації (концепцій діяльності, перспективне прогнозування розвитку матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення, річні плани роботи) закладів освіти Добровеличківського, Долинського, Маловисківського, районів, а також міст області, зокрема Олександрії, Світловодська, Кіровограда;
- аналіз картотеки методичних працівників РМК (НМЦ), керівників навчальних закладів області.

Працівники центру брали участь у комплексних вивченнях діяльності відділів освіти Гайворонської, Новомиргородської райдержадміністрацій, управління освіти Світловодської міської ради, Центру методичної та соціально-психологічної служби управління освіти Кіровоградської міської ради, керівників закладів освіти м. Кіровограда.

Протягом звітної періоду здійснено вивчення і аналіз стану науково-методичного забезпечення підвищення кваліфікації керівників шкіл, ефективності їх управлінської діяльності, а саме:

- Світловодського ММК, керівників навчальних закладів щодо запровадження алгоритму управлінських дій, спрямованих на організацію науково-методичної роботи (12-14.03. 2012 р.);
- Долинського РМК, керівників шкіл з проблеми «Забезпечення рівного доступу до якісної освіти, створення умов для виявлення і підтримки обдарованих учнів» (17-19.04.2012 р.).

З метою вивчення і аналізу діяльності методичних служб, ефективності науково-методичної роботи з педагогічними кадрами здійснено тематичне вивчення діяльності методичного кабінету відділу освіти Ульяновської райдержадміністрації з проблеми «Науково-методичне забезпечення впровадження профільного навчання» (Кірішко Л.М.).

За результатами вивчень підготовлені аналітичні довідки та рекомендації щодо вдосконалення діяльності методичних служб, керівників загальноосвітніх закладів. Окремі питання щодо діяльності методичних областей розглянуті на засіданнях вченої, науково-методичної рад КОППО, ради центру («Про програми розвитку діяльності районних (міських) методичних служб», «Про результати анкетування методистів «Вивчення ІКТ-компетентностей методиста», «Про результати тематичного вивчення діяльності методичного кабінету відділу освіти Ульяновської райдержадміністрації з проблеми «Науково-методичне забезпечення впровадження профільного навчання», «Організаційне та науково-методичне забезпечення діяльності освітніх округів: стан і перспективи»).

Велика увага приділялася підготовці та проведенню Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів: розроблено умови проведення I-III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад, турнірів, конкурсів, підготовлено ряд важливих проєктів наказів управління освіти і науки Кіровоградської облдержадміністрації, складені кошториси витрат на організацію та проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад, кошториси витрат на відрядження команд для участі у IV етапі. Проведена інструктивно-методична нарада з методистами районних (міських) методичних кабінетів, центрів з проблеми «Організація та зміст роботи з обдарованими дітьми у 2012-2013 н.р.».

Підготовлені аналітичні матеріали за підсумками участі школярів області у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з навчальних предметів, турнірах та конкурсах 2011/2012 н.р. (Вареха А.Г.), «Роль методичних кабінетів, центрів у впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій в практику» (Половенко О.В., Кірішко Л.М.), «Аспекти науково-методичної роботи з педагогічними кадрами щодо моделювання, вивчення, узагальнення і впровадження педагогічного досвіду» (Половенко О.В., Трубіна В.Г.), «Формування професійної компетентності керівників навчальних закладів» (Ткаченко В.П.).

Укладені і представлені на сайті КОППО методичні рекомендації «Серпневі конференції – 2012». Розроблено електронну версію «Методичних консультацій» на допомогу керівникам навчальних закладів області.

Важливим напрямом діяльності центру є науково-дослідницька робота. Упродовж 2012 року працівники центру досліджували проблеми:

«Критеріальний підхід до оцінки діяльності районних методичних кабінетів як науково-методичних установ».

«Управління науково-методичним забезпеченням підготовки педагогічних працівників до роботи з обдарованими дітьми».

«Становлення системи науково-методичної роботи освітніх округів».

«Виявлення і створення умов підвищення, кваліфікації керівників закладів освіти за очно-дистанційною формою організації навчального процесу».

«Створення оптимальної моделі підвищення кваліфікації керівників ЗНЗ на реалізацію вимог компетентнісно-діяльнісного підходу».

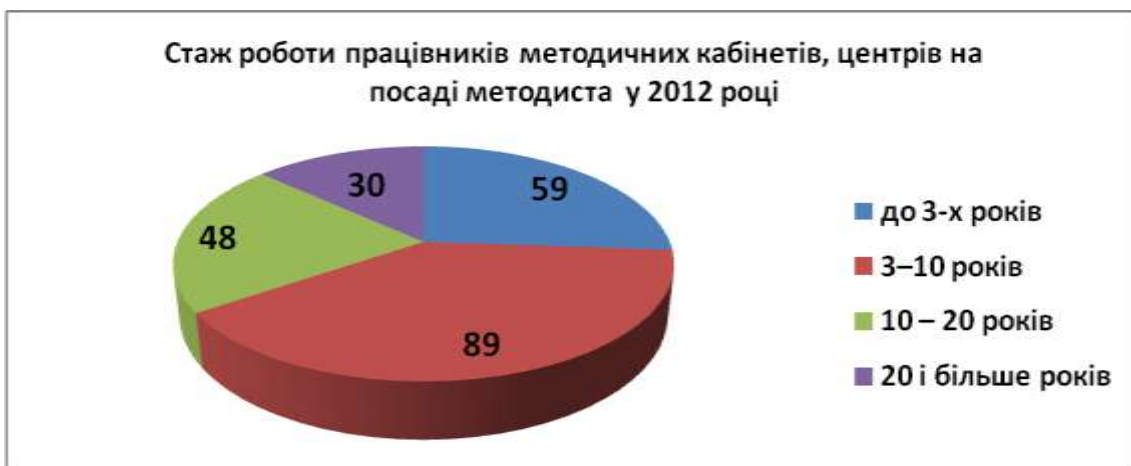
Результати досліджень знайшли відображення у методичних посібниках, публікаціях у журналах: «Завучу усе для роботи», «Управління школою» видавництва «Основа», «Завуч», «Школа», «Методист», «Сучасна школа України», «Педагогічний вісник»; збірниках: «Методична робота в школі», науково-методичні матеріали Всеукраїнської школи новаторства керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників післядипломної педагогічної освіти у рамках Всеукраїнського науково-практичного семінару за темою «Педагогічний досвід як фактор оновлення змісту науково-методичної діяльності в установах і закладах освіти: вектори випереджувального розвитку».

Різномпланова цілеспрямована діяльність центру позитивно впливає на піднесення ефективності роботи РМК (НМЦ), управлінської діяльності керівників ЗНЗ щодо науково – методичного забезпечення модернізації освіти, підвищення рівня професійної компетентності, інноваційної культури педагогічних кадрів.

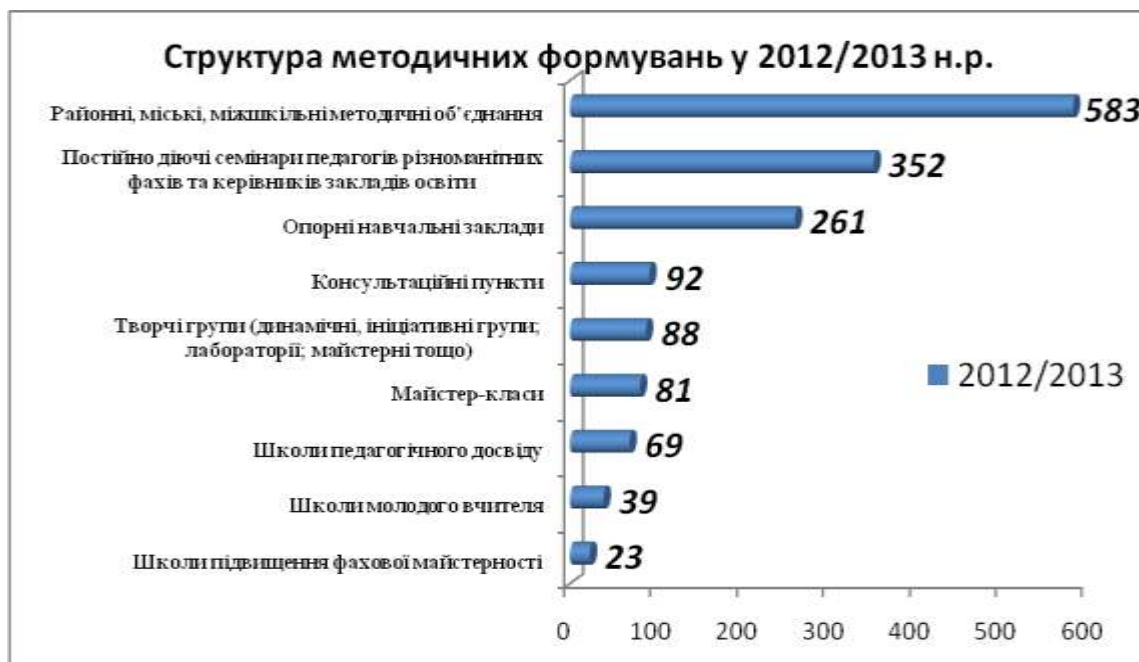
Зріс якісний склад методистів.

Сформувався стабільний контингент працівників методичних служб.

Постійно удосконалюється і модернізується структура, зміст і форми науково-методичної роботи з педагогічними кадрами у районній та міській ланках. Протягом 2012 року переважали такі форми:

Окрім того функціонують: моніторингові групи, педагогічні та управлінські студії, клуби адаптації. Здійснюється стажування малодосвідчених учителів і керівників загальноосвітніх навчальних закладів.

На часі активізація міжнародного та міжрегіонального співробітництва, участь у міжнародних програмах, проектах.

Моніторинг освітньої діяльності

Протягом 2012 року в області проведено 7 моніторингових досліджень всеукраїнського рівня, зокрема це:

1. III етап моніторингового дослідження стану інклюзивної освіти.
2. Щодо статусу та ролі вчителя в українському суспільстві.
3. III етап моніторингового дослідження стану й розвитку системи освіти дітей старшого дошкільного віку.
4. Моніторингове дослідження стану впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах.
5. Моніторингове дослідження якості підручників для 10-го класу загальноосвітніх навчальних закладів;
6. Моніторингове дослідження стану навчально-методичного забезпечення громадянської освіти у загальноосвітніх навчальних закладах області.
7. Моніторингове дослідження виконання програми «Впевнений старт».

Розпочато моніторингові дослідження:

- стану навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення предметів природничо-математичного циклу;
- стану превентивної освіти дітей та учнівської молоді в навчальних закладах.

У квітні, жовтні 2012 року проведено чергові етапи обласних моніторингових досліджень:

- стану впровадження профільного навчання;
- рівня навчальних досягнень учнів 9-х класів.

Для проведення моніторингових досліджень розроблено інструктивно-методичні матеріали, анкети для учнів та вчителів, тестові завдання.

Продовжується дослідження результативності та ефективності курсів підвищення кваліфікації в обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського. Результати анкетування слухачів курсів узагальнюються за підсумками I і II півріччя та надаються адміністрації закладу.

**Апробація нових підручників
в загальноосвітніх навчальних закладах Кіровоградської області
протягом 2011/2012 н. р.**

Робота Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського (далі – інститут) відповідно до наказу управління освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації «Про проведення апробації навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів у 2010/2011, 2011/2012 н.р.» спрямована на реалізацію організаційно-методичного забезпечення апробації шкільної навчальної літератури в закладах освіти районів і міст Кіровоградської області з метою сприяння створенню належних умов для рівного доступу до якісної освіти.

На курсах підвищення кваліфікації вчителів з метою підготовки до апробації шкільної навчальної літератури проводяться лекції та практичні заняття із програми спецкурсу «Науково-методичне забезпечення шкільної навчальної літератури». В інституті регулярно організовуються науково-методичні семінари для вчителів, які беруть участь в апробації шкільної навчальної літератури.

Відповідно до п. 3.1. Положення про апробацію та моніторингові дослідження навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 8 травня 2008 року № 401, інститутом визначалось не менше 5 загальноосвітніх навчальних закладів з паралельними класами для проведення апробації підручників різних авторів одним вчителем.

До практичної перевірки ефективності навчальної літератури, яка проходить апробацію в навчальному процесі у відповідних навчальних закладах Кіровоградської області, залучаються найкращі вчителі (як правило, вчителі-методисти). Вони здійснюють систематичну роботу з учасниками апробації. Система анкетувань, які педагог проводить з учнями на різних етапах роботи з підручником, показує різні ступені готовності школярів до роботи з новим навчальним матеріалом, рівень засвоєння теоретичного матеріалу, практичних умінь, підвищення результативності навчально-виховного процесу з предмета, підручник з якого апробується, дає змогу порівняти результати контролю з іншими класами. Завдання складають самі вчителі. Це дає можливість в повному обсязі оцінити глибину знань учнів, рівень засвоєного ними матеріалу. По завершенню навчального року вчитель, учні та батьки заповнюють анкети, які додаються до узагальнених результатів апробації.

У нашій області визначено 26 опорних закладів з апробації навчальної літератури. У Бобринецькому, Новоархангельському, Новомиргородському, Олександрійському та Устинівському районах області опорні заклади з апробації навчальної літератури не визначені.

Відділом в 2012 році завершується вивчення досвіду роботи Петрівського районного методичного кабінету з проблеми «Робота методичної служби щодо організаційно-методичного забезпечення апробації шкільної навчальної літератури».

Апробація навчальної літератури відповідно до Положення про апробацію та моніторингові дослідження навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів здійснюється два роки, це дає можливість тісної співпраці всіх ланок педагогічної освіти в якісній апробації навчальної літератури в Кіровоградській області.

До апробації у 2011/2012 рр. у Кіровоградській області було залучено 4 міста та 19 районів, 169 загальноосвітніх навчальних закладів, 681 вчитель-методист, 5888 учнів та 3825 батьків. Порівняно з минулими роками ця цифра постійно збільшується.

Аналіз узагальнених результатів апробації навчальної літератури дає підстави стверджувати про значні успіхи у поліпшенні якості процесу експертизи навчальної літератури в Кіровоградській області.

Незважаючи на те, що процес апробації чітко регламентований Положенням про апробацію та моніторингові дослідження навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 08.05.2008 р. № 401, є певні недоліки, що мали місце на першому (організаційному) етапі в 2011/2012 н.р., пов'язані головним чином з несвоєчасним виданням Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України відповідного наказу «Про апробацію та моніторингові дослідження навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів», а також недостатнім рівнем організаційно-методичного забезпечення процесу апробації окремими районними відділами освіти, що значною мірою спричинено недостатнім рівнем їхньої готовності до такого виду діяльності.

Не зважаючи на всі труднощі, результати проведення апробації в Кіровоградській області отримали високу оцінку на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми сучасного підручника» (27-29 листопада 2012 р.), а дидактичні й методичні матеріали та структуру звіту узагальнених результатів апробації підручників, які підготовлені працівниками КОШПО (Жосан О.Е.), використовує Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України для удосконалення процесу педагогічної діяльності викладачів і методистів, що беруть участь в апробації навчальної літератури.

Видавнича діяльність

Вичитано і відредаговано 2247 сторінок внутрішньої та вихідної документації.
Відредаговано 3420 сторінок наукової, науково-методичної, навчально-методичної літератури.
Зроблено 45040 ксерокопій різноманітних документів.

Відредаговано, підготовлено до друку та видано посібники:

1. Голодюк Л.С. Проектування ІКТ-супроводу уроку.
  2. Іванко А.Б. В.О.Сухомлинський – шістдесятник (До питання про еволюцію суспільно-політичних та педагогічних поглядів).
  3. Скрипка Г.В. Технологія проектування електронного контенту до уроку математики в середовищі візуального програмування.
  4. Небеленчук І.О. Система образів героїв і символів, художній часопростір роману А.Камю «Чума».
  5. Чернецька Т.І. Від теорії до практики.
  6. Половенко О.В. Підвищення професійної компетентності вчителя: інноваційний підхід.
  7. Котляренко Н.М., Нудний В.М. Відкриття світу літератури.
  8. Скрипка Г.В. Технологія використання середовища візуального програмування на уроках математики.
  9. Дяченко Н.І. Ключові аспекти зростання професійних компетентностей бібліотекарів: погляд методиста.
  10. Жосан О.Е. Планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу.
  11. Жосан О.Е. Методичні рекомендації з планування діяльності ЗНЗ.
  12. Половенко О.В. Серпневі конференції – 2012.
  13. Буртовий С.В. Електронні засоби навчального призначення: каталог, методичні рекомендації.
- Випуск 3.
14. Вареха А.Г. Аналітичні матеріали за підсумками участі школярів області у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з навчальних предметів, турнірах та конкурсах (2011/2012 н.р.).
  15. Методичний вісник № 48.
  16. Коробов М.Г. Формування навичок здорового способу життя учнів і студентів на уроках фізичної культури та під час проведення спортивно-масових заходів.
  17. Голодюк Л.С. Проектування сучасного уроку та його ІТ-контенту.
  18. Котляренко С.М., Гагаріна Н.П. Різнокольоровий світ творчості.
  19. Голодюк Л.С. Технологія фахової майстерності: особливості організації та проведення дослідно-експериментальної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах регіону. Матеріали VII обласних Хмурівських читань.
  20. Марченко І.А. Розвиток здібностей і обдарувань ліцеїстів: науково-методичний аспект.
  21. Кендюхова А.А., Корж Л.Ф. Зовнішнє незалежне оцінювання - 2012.
  22. Кондратова В.В., Попова К.М. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках образотворчого мистецтва.
  23. Шабаліна Т.М. Атестація та ліцензування закладів освіти області за 2011-2012 навчальний рік.
- Вийшли чергові номери науково-методичного щоквартального журналу «Педагогічний вісник» № 1, 2, 3, 4 (21, 22, 23, 24).
- Готуються до друку матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Виховання громадянина-патріота в педагогіці В.О.Сухомлинського та сучасній освітній практиці» (більш 700 сторінок), інформаційні матеріали «Скарбничка педагогічних інновацій Кіровоградської області» (Федірко Ж.В.).

**Директор КОШПО імені
Василя Сухомлинського**

Л.Корецька